

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 04094

FUN MAYNE TEG

S. Nepom

•

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ש. נעפאָם

פון מיינע טעג

נעקליבענע לידער פון ש. נעפאָם
ליטערארישער ירושה

מיט א פאָרוואָרט פון קלמן מרמז

ארויסגעגעבן פון ש. נעפאם קאמיטעט

ברענטש 2 לייבאר ליג

„איקוף“, מאראנטא

קולטור קאמיטעט לייבאר ליג

מאראנטא, 1940

MY DAYS

By S. NEPOM

PRINTED BY

SUPREME PRINTING COMPANY

260 SPADINA AVENUE

:::

TORONTO, CANADA

5

פאָרוואַרט

אין זיין ליד, „אין דייע הענט“ דריקט אויס ש. נעפאָם זיין צוויי פעל, אויב „דערציילן ווער וועט, אז אמאָל געלעבט א דיקטער האָט דאָ איינער“. אין זיין באַשיידנקייט איז אים ניט ארויף אפן געדאנק, אז „מיט ווערטער צערטלעכע און ריינע“ וועלן עס טאָן זיינע אייגענע לידער.

ש. נעפאָם האָט געשאפן זיינע לידער „אין געראנגל“ און „אין פענטעס“, ווי ער האָט זיי אָנגערופן אין די צוויי זאמלונגען, וואָס זיך נען דערשינען באַ זיין לעבן. ער האָט זיי געשאפן אין געראנגל צווישן ליכטיקע הלומות און טונקעלער ווירקלעכקייט; אין פענטעס פון שווער רער ארבעט און זאָרגן פארן מאָרגן. ניט אלע זיינע לידער זיינען נע פאָמ'ען געלונגען. געווען מאָמענטן, ווען זיין „כישוף-וועלט“ באַהאַל־טען אין די „העלע פלאַמען“ פון זיין נשמה, האָט זיך ניט געלאָזט אויסשמידן אין ווערטער און קלאַנגען. תמיד אָבער איז ער געווען אויפריכטיק און באַזעלט פון הויכע שטרעבונגען.

אין זיין ערשטן פעריאָד איז ער געווען באַרוישט פון דער נאַ-טור'ס פארבן-רייכקייט: פעלד-גריין, הימל-בלוי, זון-רויט, לבנה-ווייס. זיין מוזע האָט זיך געבאָדן אין גאַלדענע זונען-שטראַלן און זיך געווינט אַף שיפּלעך מיט „זילבערנע זעגלען“. אין זיין צווייטן פעריאָד אָבער איז ער באַוואוסטזיניק געוואָרן פון זיין אייגנטלעכער קראַפט:

„ווערטער נאָך פשוט געזאָגט און געמיינט;
דער קינסטלער זיצט טיף אין זיין כישוף באַהאַלטן
און צייכנט די שורות און בלוטעט און וויינט.“

(מיינ האַרץ איז א בוך)

נעפאָמ'ס ליד האָט געוויינלעך בלויז איין ריטם (דער אויסלאָז-גראַם). אין אָט דער איינפאכער פאָרם באַווייזט שמעון נעפאָם צו באַ-וועגן הערצער מער ווי געוויסע פעאיקע טעכניקער, וואָס קאָנען מאַכן לידער אין אלע ריטמען, נאָר ניט אריינגעבן אין זיי קיין נשמה, דאָס האַרץ וואָס „פילט ווי א האַרץ“...

צאָרט, טרוימעריש, ליריש האָט נעפאָם זיינע שעה'ן „אויסגע-בענקט“ און זיי „אוועקגעשענקט“. ער האָט געצייכנט מיט א פעדער געטונקט אין אייגענעם בלוט; „אַפט ניט אָפּגעהיט — מענטשן רופן דאָס א ליד“ („זע, פארלאַנג פון מיר ניט פיל“).

א פראַלעטאריער, באַזעלט פון רעוואָלוציאָנערע אידעאלן, איז שמעון נעפאָם געווען טעטיק מיט זיין ליד אַף אלע פראַנטן פון קלאַ-סנקאָמף. דאָס עכט נעפאָמישע ליד האָט געקלונגען באַשיידן, שטיל, צאָרט, אפילו ווען ס'האָט גערופן צום קריג. זיינע אינסטרומענטן

זיינען געווען פידל און פלייט, ניט פויק און טרומייטן. זיין ליריש אר-
בעטער ליד דערמאנט אן מאָריס ראָזנפעלד'ס שאפֿלידער. ס'איז אָבער
נעפאָמ'ס אייגנס. ער זינגט פון דער טיפעניש פון זיין אייגענעם לעבן,
אלס קאַרקאָנדוקטאָר:

„עס פליען וואגאנען מיט מענטשן געפאקט;
איר שטיי איו וואגאן אויטאמאטיש פארקלעמט —
די לעמפלעך — זיי בלענדן אראפ אה די קעפ.
איר רוף אויס די סטאנציעס מיט א נעזאנג.
עס זיצן דא מענטשן פארטיפט און פארקלעמט;
זיי האבן ווי איר דא פארקויפט דאס געביין
און האבן באגראבן די טעג און די נעכט“

(„טראמוויי“)

אף זיין טראמוויי פירט נעפאָם פארשלאָפענע מענטשן מיט
„פנימ'ער בלאַסע“... „מידלעך פארגרויט, פרויען פון נויט“... „צום
שאַפ, צו פאבריק, צום מארק, צו דער בריק“. ער פירט „די מאַסן צו
די שעפער אלע טאָג“ — „און עס וויינט אין הארצן אזא קלאַנג“ —
„פארשקלאפט שוין אכצן קילעכדיקע יאָר, אלע טאָג מיט פלאַטערניש
און שרעק“.

„אזוי פיל צער און עקסירענטן,
אזוי פיל קריג מיט בראנד און האַס —
אַלץ פאר דעם זאמן און דעם פעטן
און פארזארגטן רייכן באלעכאס“.

(„דורך די נאסן“)

אַט אזוי האָט דער דיכטער־קאָנדוקטאָר, ש. נעפאָם, אף זיין רו-
טינעם וועג, צענדליקער יאָרן פילאָסאָפירט פאָלקסטימלעך איבער
פרייד און ליידן, לעבן און טויט, פארלאָרענע טעג און ניט־דערפילטע
האָפענונגען. און קומענדיק אהיים מיד פון דער ארבעט האָט ער מיט
דער זעלביקער אים אייגנטימלעכער פשוט'קייט געמאָלן זיינע בילדער
פון עלנט און נויט און געזונגען זיינע ניגונים פון פרייהייט און דער-
לייוונג.

געווען אויך מאָמענטן, ווען ש. נעפאָמ'ס ארבעטס־טאָג האָט אים
פארשאפט פרייד אָנשטאָט צער. אָנשטאָט צו קלאַנגן האָט זיין האַרץ
געקוואַלן פאר נחת. דאָס איז געווען בעת פאָרויס פאר זיין טראמוויי
איז א דעמאָנסטראציע געגאנגען „צעשפרייט“ —

„ארבעטלאזע הונגריקע שפאנען,
רויטע פאנען פלאטערן מיט פרייד.

מיין טראמוויי, ער גליטשט זיך אף די רעלסן.
דער טאָג איז אָנגעואפט מיט פראסט.
מיין האַרץ זינגט די פרייהייטס לידער —
די זון האָט פלאַמיק זיך צעלאָזט“.

(דאָרט)

ניט גערן האָט ש. נעפאָם געזונגען פון נויט און טרערן. ער האָט
געבעטן זיין האַרץ אים ניט צו זינגען פון „א וועלט פון האַס און
צאָרן“, וואָס איז אים „דערווידער“ צו הערן. ער האָט געוואָלט זיין

הארץ זאָל אים זינגען פון א ניער וועלט, „יעדער באַ זיין סערפּ און רידל“. ער האָט זיך געקוויקט מיט דעם „בלוינע לויטער“ פון פרימאָר-גען, אין וועלכן ער האָט געזען אן „איבערשאַף פון נעכטן, א זעאונג פון א מאַלער, א ניער וועלט באשאפן, א ניער וועלט באשאפן — די געמיינע צעשמערט“. אין אזא צושטאַנד איז אים די גאַנצע ערד נאָר-ענט, ליב און טייער. ער איז איר מוחל אלע אירע „וואונדן“ אכי זי זאָל אים געבן, „פאַרזוכן די לויטערקייט פון רו“...

די פאַרוואונדעטע, פאַרשקלאַפּטע ערד קאָן נאַטירלעך ניט געבן דעם אַרבעטער דיכטער די פאַרלאַנגטע „שעה פון רו“. פאַרגייט זיין לעבן „מיט גרויסן צער“ ווערט זיין וועלט — „אַ שווערער חלום; פון שענסטן חלום אָפּגענאַרט, געמאַכט מיט אלעם שלום“. („פרידלעכע שעה“). איז זיין „נאַכט געשפּונען פון טרויער“ און זיין „בעט איז פון מענטשלעכן צער“ („צו דיר“). זיין קאַנדוקטאָר-אַרבעט, דאָס זאַמלען „די ניקלס אַף גיך“, דאָס טיילן „די בילעטן צו הונדערטער הענט“ האָבן ש. נעפּאָם דעם דיכטער אָפּט געמאַכט „פאַרגעסן אינגאַנ-צען“, ווי ראָזענפֿעלד'ס שאַפֿ-אַרבעטער, זיין „אייגענעם איד“. זיין טרויער און זיין צער האָבן אָבער ניט אויפּגעהערט.

„געבלוטיקט האט עפעס אין מיר אזוי רויט,
א בענקשאפט, או עלנט, פאַרנרויט אזוי קיט.
אַפּער געדאַנקען, או אַנזאג פון טויט.
עס האט דער קאַמפּרעסער געוויינט אין דער שטייל“.

ש. נעפּאָם האָט געליבט דאָס לעבן אַף דער ערד. זיין פּראָלע-טאַרישער געפיל איז געווען באַגלייט פונעם רעוואָלוציאָנערן באַוואוסט-זיין. ער האָט געוואוסט, אז אין מענטשלעכן עלנט איז שולדיק ניט די ערד, נאָר די וואָס באַרויבן אירע מענטשן - קינדער פון די פּרוכט פון זייער אַרבעט. ער האָט געזען, אז די וועלט איז „אזוי שיינ, אזוי גרויס“, נאָר זי קומט אום דורך די, וואָס „פאַרוויסטן פון לעבן די טעג מיט א וויסער פאַרשאַלטענער האַנט“. פאַר זיינע אויגן האָבן געשוועבט בילדער פון „פעלדער מיט זאַנגען פאַרפּולט“ — „שייערס און שפייכלערס מיט ווייץ“ — „שטעט מיט מאַשינען פאַרגרייט“ — „קראַמען מיט קליידער און שיד“, און דערביי „גייען מענטשן פאַר-הונגערט ארום“. דאָס אליין האָט שטאַרק ווי געטאַן. באַזונדערס אָבער האָט דאָס פּראָלעטאַרישע דיכטער-האַרץ געקראַמפּט אין זיין פיין באַם אַנבליק פון דאָס בילד פון הונגעריקע, נאַקעטע, באַרוועסע בלינדע „וואָס קושן די רויבערישע בלוטיקע האַנט“. („די פאַרבלוטיקטע האַנט“).

נאָך טיפּער איז געוואָרן דעם דיכטער'ס טרויער און צער, ווען „אין מיטן שוואַרצן ים — — — פון בלוט, נקמה און האַם“ האָט זיך די ערד אָנגעהויבן וואַקלען פון „נאַצישע בלוטיק משוגעת“ און „היט-לער'ס גאַט, פון בלוט באַטרונקען, האָט זיך געלאָזט אין ווילדן טאַנץ“ („דאָס בלוטיקע משוגעת“).

זיין דיכטונג האָט ש. נעפּאָמען געבראַכט ניט נאָר טרויער און

צער. נאָר אָפּט האָט זי אויסגעפילט זיין לעבן מיט אזוינע גייסטיקע פריידן, וואָס ניט יעדן איז באַשערט. אן אָנדייט אָף דעם גיט ער אין זיין ליד „דיכטונג“:

„צערניט די שיינקייט פון מיין זעל
אָף האַרטן פעלן פון גרויער וואָד.
דער רעגנבוגן פארבט זיך העל
און גרינגער מיר מיין לעבנס־יאר“.

און דאָס איז געשען ניט נאָר אין זיין פערזענלעכע לעבן, אַלס יחיד, וואָס נאָך א טאָג ארבעט געפינט ער א באַפרידיקונג אין שרייבן לידער.

ש. נעפאָס איז, אזוי ווי די פּיאָנערן פונעם ארבעטער־ליד, קיינ־מאָל ניט אריינגעפאלן אין תהום פון יאוש. באַם אַנבליק פונעם חורבן האָבן געשוועבט פאר זיינע אויגן בילדער פון דערלייזונג. פאר אים איז געווען קלאָר, אז עס „רוישן און קלאָגן מאַשינען“ בלויז דעמאָלט, ווען דער מענטש ארבעט אָף זיי אָן א זינען, אַלס א שקלאָף פאר א באַס. ווערט דער מענטש פריי: „רוישן שוין פריידיק מאַשינען — די ארבעט באַקומט שוין א זינען“. ש. נעפאָס איז אויך געווען זיכער, אז דאָ וואו פּעלקער לעבן אין פרידן, מוז זיין גוט אויך פאר די אידן, און פאר זיינע אויגן איז תמיד געשטאַנען דאָס בילד פון א נייעם „אידן־לאַנד“ — „ערד גענוג איז דאָרט פאראן אין דעם לאַנד ביראָ־בידזשאַן“.

ק ל מ נ מ ר

ניו יאָרק, אפריל 30, 1940.

א י נ ה א ל ט

1. טראמוואי לידער
2. ווייסער שניי
3. ניי לעבן
4. שמילער טרויער
5. לידער פון ארבעט
6. זעאונגען

„אין געראנגל“ *

פון א. ניסנעוויטש

באם ראנד פון דיין גסיסה־בעט
האָב איך געהערט דיין לעצטן לעבנס־ברום;
געזען, ווי אין געראנגל האָט
געקראמפט דיין גוף, ווען טויט געזאָגט האָט: קום!

דיין פנים שאָטנדיק, ווי זון באַם אונטערגיין,
געצאָנקט האָט, ווי עס צאָנקט דיין יעדעס גליד;
דיין הארץ יסורימ'דיק האָט אויסגעקלאַפט
דעם לעצטן אקאָרד, דיין לעצטע, לעצטע ליד...

מיר שטיקט אין האַלז פאָרגליווערטער געוויין,
א דיכטער'ס לויטערקייט דאָ ווערט פון טויט פארשעמט,
און איך — קאָן גאָרניט, גאָרניט העלפן אים!
מיין הארץ בלויז היִלפלאָז איז פארקלעמט...

אָ, דיכטער־פריינט! פון ערשטן ליד־געראנגל אָן
האָסטו דער וועלט דיין טרוים פארטרויט;
און אין געראנגל פון דיין לעצטער שעה —
דיין גייסט האָט ניט באַזיגט דער טויט!

עס וועט דיין ליד ניט בלייבן שטום;
און לעבן וועט דיין שטימונגספול געזאנג.
דיין ליד פון קאַמף, פון צאָרן און פון מוט,
ווי עכאָ פון דיין גייסט נאָך וועט וויברירן לאַנג.
טאָראָנטאָ, יוני 20, 1939.

(* „אין געראנגל“ איז דער נאָמען פון ש. נעפאָמ'ס ערשטע זאמלונג
לידער. דאָס דאָזיקע ליד איז אָנגעשריבן געוואָרן אין טאָג פון ש.
נעפאָמ'ס טויט.)

I.

טראמוואי לידער

אין טראמוואי

עם קלאפן די רעדער באַטאַג און באַנאַכט
אף גלאַנציקע רעלסן, אף וועגן פון שטאַל.
עס פליען וואַגאַנען מיט מענטשן געפאַקט,
דורך גאַסן, דורך סקווערן, אף בריקן צום טאַל.

איך שטיי אין וואַנאַן אויטאָמאָטיש פאַרקלעמט —
די שויבן מיט ציטער, דער גלאַק מיט זיין קלאַנג.
די לעמפלעך — זיי בלענדן אראָפּ אף די קעפּ.
איך רוף אויס די סטאַנציעס מיט א געזאַנג.

איך רוף אויס די סטאַנציעס, דאָך נאָנט א געוויין —
עס זיצן דאָ מענטשן פאַרטיפט און פאַרקלערט
זיי האָבן ווי איך דאָ פאַרקויפט דאָס געביין
און האָבן באַגראָבן די טעג און די נעכט.

א קלאַנג ציטערט אויף און צעטרייסלט די לופט
ס'האַט פּלוצים פון טרויער א שטורעם דערוואַכט —
דער טראַמוואַי — ער סאַפעט, דער מאַטאַרמאַן קלינגט,
אַט־פּונקט ווי מיר וואַלטן געפירט דאָ א שלאַכט.

א שלאַכט מיט דעם שונא וואָס האָט אונז פאַרמאַכט,
פאַרמאַכט אין א שטייג אפן פינצטערן וועג
מיר ווילן צעברעכן דעם יאָך! — און איך טראַכט:
עס קלינגען די גלעקער אף גליקלעכע טעג.

דורך די גאסן

אז איך לויף דורך גאסן אף טראמוויען,
פיר די מאסן צו די שעפער אלע טאג —
וויילן גלעקער אונז פארשריען,
און עס וויינט אין הארצן אזא קלאג.

מיין מאַטאַרמאַן, ער רעכנט די סעקונדן,
פירט א שלאכט און שניידט זיך דורך א וועג —
און איך בין אַט פאַרשקלאַפּט שוין אכצן קיילעכדיקע יאָר,
אלע טאָג מיט פלאַטערניש און שרעק.

אזוי פיל צער און עקסידענטן,
אַזאַ קריג מיט בראַנד און האַס —
אַלץ פאַר אים דעם זאַטן און דעם פעטן
און פאַרזאָרגטן רייכן באַלעבאַס.

טוט א הויב זיך ווען אזא מין שמחה,
א דעמאָנסטראַציע גייט פאָרויס צעשפּרייט —
אַרבעטלאָזע הונגעריקע שפּאַנען,
רויטע פּאַנען פלאַטערן מיט פרייד.

מיין טראמוויי, ער גליטשט זיך אף די רעלסן.
דער טאָג איז אָנגעזאַפּט מיט פּראָסט.
מיין האַרץ, עס זינגט די פרייהייט לידער —
די זון האָט פלאַמיק זיך צעלאָזט.

דער „פאָנטש-זייגער“

ארויס און אריין,

אריין און ארויס —

עס פליען ווי פויגל אין טראם פאסאזשירן.

דער מאָטאָרמאַן קלינגט,

דער מאָטאָר, ער קרעכצט —

מען טאָר דאָך קיין צייט ניט פארלירן.

ארויף און אראָפּ,

אראָפּ און ארויף

מיט פעקלעך, פארשלאָפן די פנימ'ער בלאסע.

צום שאַפּ, צו פאבריק,

צום מאַרק, צו דער בריק —

מען יאָגט ווי פאר'סמ'טע דורך נעסלעך און נאסן.

מידלעך פארגרויט,

פרויען פון נויט,

די אויגן פאר'חלש'טע גלאנצן.

אריין און ארויס,

ארויס און אריין —

עס וועט דאָך דער זייגער אליין זיך ניט „פאָנטשן“.

פארגעסענע וועלטן

היינט בין איך געלאָפֿן אין ווילדן געאייִל,
פארגעסן מיין לעבן, פארגעסן מיין וועלט.
דער רוּיש פון די רעדער, דער קלאנג פון טראמוויי
דורך גאסן, מיט שויבן צעשפילט און צעהעלט.

די שטאַלענע וועגן אין שאַרפֿן געדריי,
סקווערן, וואָקזאַלן, ארויס און אריין;
אן אימפעט, א שטויסן, א ווילדער געשריי,
א פלאַמיקע שפּיל, וואָס שטיינט אויף און פארגייט.

היינט האָב איך געזאַמלט די ניקלס אף ניד,
געטיילט די בילעטן צו הונדערטער הענט,
פארגעסן אינגאַנצן מיין אייגענעם איך,
געפלוּיגן פון פייער און אליין זיך פאברענט.

עס האָבן זיך רעדער אף בריקן געדרייט,
די פענצטער געפייקלט צום רוּישיקן טאַנץ;
עס האָבן לאַמטערנעס געוויינט מיט די קעפּ,
דעם חושך באַגאַסן מיט שטאַלענעם גלאַנץ.

געבלוטיקט האָט עפעס אין מיר אזוי רוּיט,
א בענקשאַפט, אן עלנט, פארגרויט אזוי קיל.
אפשר געדאַנקען, אן אַנזאָג פון טויט.
עס האָט דער קאַמפּרעסער געוויינט אין דער שמיִל.

און מענטשן אין מענגעס, געקייטלט, געקניפּט,
זיך האָבן געצויגן אהין און צוריק.
טראמוויי איז געפלוּיגן, דעם חושך געזיפּט,
די פּאַסאַזשירן ווי קינדער געוויינט.

היינט בין איך געפלוּיגן אין ווילדן געיעג —
איך ווייס ניט אליין, צי פון אימפעט, צי שרעק —
ביז נאַכט האָט געשפּונען דאָס שוואַרצע געוועב
און האָט מיינע וואונדן די רוּיטע פארדעקט.

אז מיין מאמע

אז מיין מאמע וועט מיך פרעגן:
קינד מינס, וואו איז דיין פארמעגן?
וועל איך אָפּווישן די טרערן,
כ'וועל פארשטייפן מייע ליפן
און מיין האַלז וועט אזוי כריפען.

וואָס וועל איך איר קענען ווייזן —
אף מיין מזל, הארט ווי אייזן?
אף מיין ענגן, גראָען חדר?
אף שיפלאָדן מיט פאפירן?
אף מיין הארץ, וואָס עסט ווי זשאָווער?
אף דעם אומעט פון די טירן?

און אז מיין מאמע זאָל שוין קומען —
שטיינער האָב איך, ניט קיין בלומען;
כ'לויף אף אייזערנע טראמוויען —
דאָס איז מיין אָרעמער פארמעגן.
כ'האָב פארקויפט מיין לייב און לעבן,
ווייל מיין אומזין איבערשרייען.

טראמוואי-רעקלאמעס

הענגען שרייענדיקע שילדן
אין טראמוואי אף אלע ווענט —
מעיפל־צוקער, העיניץ־שפאנעטי,
ספירמענט־גאם און „קרים“ פאר הענט.

רופן באנקען דאָלערס שפאָרן,
פעטענט־פילן, אָרענדוז־זאפט,
שיכלעך בלוי פאר דאמען־פיסלעך,
מעדיצין פאר מענער־קראפט

פאָרד און קעדאלאק מאשינען,
דימענט־רינגען, גרעט געפרעסט,
זייגערס, בלומען, רעסטאָראנען,
און א קאסטן פאר א מת.

לויף, טראמוויי, אף אלע נאסן.
ניין, קיין אויסוועג איז ניטאָ —
קאלטער טויט קושט אלע שויבן:
היינט בין איך, און מאָרגן — דו.

צו דעם מאַטאַרמאַן

מאַטאַרמאַן, מאַטאַרמאַן,
קלינג דעם גלאַקס, קלינג דעם גלאַקס!
אויטאָם טאַנצן דיר אין וועג
דורך די נעכט און דורך די טעג.

היט דאָס ליכט, היט דאָס ליכט,
גריין איז לעבן, רויט איז טויט;
אין דיין היים די פרוי און קינד,
שטיל באַהאַלטן שרעקט די נויט.

דו מוזט זיין, דו מוזט גיין,
סאי עם רעגנט, סאי עם שנייט;
פאַסאזשירן יעדן טאָג
ווארטן שוין אף יעדן ראָג.

ס'האַט דער פראַסט, בייזער פראַסט,
אף דיין טראַמוואי זיך געלאָזט;
און דער רעלם איז שאַרף ווי גלאַז,
זע, דיין מאַטאַר ניט פאַרלאָז.

טראַמוואי קרעכצט, די רעדער רוישן,
ס'איז דער נאנג אין דיר געווענדרט;
דער מזל פון די פאַסאזשירן ליגט
בלויז אין דייע פעסטע הענט.

מאַטאַרמאַן, מאַטאַרמאַן,
קלינג דעם גלאַקס, קלינג דעם גלאַקס,
און מיט דייע פעסטע הענט
זע, פאַרהיט אן עקסידענט.

אין געפאקטן טראמוואי

דער פראָסט, ער ברענט,
און הענט מיט הענט
פארפלאַכטן אין טראמוואי.
דער רויש און קלאנג
צעניסט זיך לאנג
און רייסט די לופט פארביי.

די אויגן פרעמד
אף הענט און הענט
זיי קוקן קאלט און ווייט.
די קאר געפאקט,
אף ווייסן טראקט
דער פראָסט ער ברענט און שניידט.

א גרויסע וועלט,
זי לויפט צעהעלט,
געבונדן האנט צו האנט,
ווער ווייסט פון וואָן,
פון וועלכן שטאָם,
פון וועלכן פרעמדן לאַנד?

צי צער, צי פרייד
זייט באַ זייט?
זאָטקייט, אָדער נויט?
דער פראָסט, ער ברענט,
די ווייטקייט בלענדט,
דער מערב — בלוטיק־רויט.

דער פראָסט, ער ברענט,
און הענט מיט הענט
פארבונדן אין געדרענג;
דער שטראַלן־גלאַנץ
האַט זיך צעטאַנצט
אף דרעמלענדיקע בענק.

איך בין צוויי ...

איך בין צוויי... א, פרעג מיך ניט, ניט פרעג —
אזוי פארלירן מיר די ניט־געצויילטע טעג.
דער קאָנדוקטאָר העלפט מיר שטענדיק מיט,
דער דיכטער זינגט אין מיר דאָס ליד.

ניין, איך גלויב ניט, אז עס איז באַשערט —
יעדער מענטש מוז וויסן פון זיין ווערט.
ס'האָט דעם דיכטער גאָר ניט אויסגעמאכט,
דער קאָנדוקטאָר זאָרגט פאר יעדער זאך.

רעדער שפּילן, דראָטן העלפן צו,
און פון ביידן האָב איך ניט קיין רו.
זינגט דער דיכטער שטענדיק זיין געזאנג
און ער פרעגט מיט טרערן מיך — ווי לאַנג?

דער קאָנדוקטאָר, אין רעגן, צי אין פּראָסט,
אין טראַמוואַי אף אלע וועגן היט זיין פּאַסט.
איך בין צוויי — קאָנדוקטאָר, פון דעם לויפן בין שוין מיד,
און פּאַעט, וואָס שאַפט פאר אלעמען זיין ליד.

נאָי 15, 1937

דער קאָנדוקטאָר

איך זיך אין טראמוואי פון באַנינען,
איך זיך אזוי שפעט אין דער נאַכט;
מיט מיר מיין באַהאַלטענער טרויער,
מיין שאַטן, ער שיצט און באַוואַכט.

פּאַסאַזשירן פאַרשווינדן און קומען;
דאָס לעבן איז ביטער און שווער.
דער שניי־שטורעם בייסט אין די רעלסן;
ווער ווייסט זייער לעבן אף דר'ערד?

די ווינטן, זיי לויפן און קלאַגן,
אין שנייען פאַרוויקלט דער וועג.
ווער ווייסט, אפשר פאָרן מיר איניינעם
צום סוף פון די פּיינלעכע טעג.

II.

זויסער שניי

צווישן הויכע בערג

ווייסע בערג, פארשניימע,
בלויקייט שעמערירט,
קאלטע ווינטער-הימלען,
אָוונטיקע ליכט.

רואיקייט און פרידן,
קיין שום זאך געשטערט,
בלויז פון אונטן רוישט זיך
אומרו אף דער ערד.

ווייסע בערג דערציילן
מעשיות בלוי-קרישטאָל,
וואכט אויף ווי א צויבער
דער זעלטענער אמאָל.

אָטעמט ווינט און שטורעם,
ברענען בלויע ליכט,
שפיצן — גרינער זילבער,
אוצרות — ניט באַרירט.

בענטשן בערג און זינגען,
קלאַנגען אזוי עכט.
אף די קלאַרע שנייען
בלוטסקט רויט די ערד.

פארטאָג, ווען אלע גאסן שלאָפן

שטיל און רואיק פאלט דער שניי,
פאלט און פאלט אזוי.
די לאמטערנעס לייכטן נאָך.
רויט און זילבער-גרוי.

ערגעץ הערט זיך ניט קיין רויש,
זילבער-ווייס דער ראָג.
איך גיי גאס-אין, איך גיי גאס-אויס
אין גרוילעכן פארטאָג.

די גאסן זיינען גראם און ברייט,
עס רירט זיך ניט קיין ראָד.
די ווינטלעך שלויפן אויס דעם גליטש,
דעם שניי-וועג מאַכן גלאַט.

בריליאַנטן כשופ'ן דאָס אויג,
אף מזרח פלעקט זיך רויט.
עס שלאָפט די שטאָט איר בעסטן שלאָף,
ווען שפראַץ-פארטאָג זיך גרויט.

בלויז איך, מיין שאַטן, שפאָנען אום,
אונז קימערט ניט די וועלט.
די ברעקלעך קלייבן מיר דאָ אָפּ
פארטאָג אין גאָט'ס געצעלט.

ווינטן

ווינטן — זיי וויינען און לאכן
אין פינצטערע, ביטערע נעכט;
זיי טרייבן און יאָגן און שלאָגן,
און הויבן דעם שטויב פון דער ערד.

ווינטן — זיי זיען די שנייען,
מאכן נאָך שטארקער די פרעסט;
ווינטן פארלעשן דאָס פיער,
וואָס צאָנקט אין אן אָרעמער נעסט.

ווינטן — זיי זינגען און טאַנצן,
פארשפרייטן די זריעה מיט פלאַם;
צעוויגן דעם אויפגאַנג פון זאַנגען,
צערוישן דעם וואַלד און דעם יאם.

ווינטן — זיי פליען און איילן
אף ווילדע צעיושעמע פערד;
זיי הויבן מוין וועלט צו די הימלען
און שליידערן טיף זי צו דער ערד.

דער וויסער שפאן

ווינטער. וויסע בויגנס —
וואו דו זאָלסט ניט זיין.
ס'זיינען דורכגעפֿלויגן
וויסע פערד אין שפאן.

שטורעמס רייסן קברים,
טרייסלען שויב און טיר.
ווער איז דאָ פארפֿאָרן
היינט פארטאָג צו מיר —

אָן א פעלץ, און נאָקט —
ערנעץ פון דער פרעמד?
וועמענס מויל צעפלאַקערט,
וועמענס פאָקעל ברענט?

גיב אונז ברויט און ארבעט,
גיב אונז שיק, א קלייד —
דו ביסט דאָך דער מייסטער,
זינגסט פון יום־טוב פרייד...

לויף איך צו די שויבן —
קיינער איז פאראן...
ס'זיינען דורכגעפֿלויגן
ווינטן צו דעם ים.

ווייסע טויערן

דורך ווייסע טויערן
גויען מיר באשיידן.
ווינטער-וואַלקנס לויערן,
שטילע שטערן ריידן.

דורך די ווייטן פּאָכנדיק —
זיכערדיקע שנייען.
מענטשן ווערן וואַכעדיק,
קומען און פארגייען.

ווייסע וועלטן אומעטיק,
קראָען זיך פארזאמלען.
שטיינער היטן שטומענדיק
דעם אייביקן בית-עלמין.

בלויז איין וועג אהינצו פירט,
צוריק ווערט ער פארשאַטן —
אזא מין איינזאמער שפאציר
אין ווינטערדיקן שאַטן.

אין גארטן

די ווייסע ליליעס צאנקען אויס,
דער ערשטער שניי פאלט ווייך אראָפּ,
דער גארטן אין זיין ווייסן קלייד,
גירליאנדעס צירן אויס זיין קאָפּ.

די פייגלען מיט א ווייך געכעט
פארלאָזן זייער ווארעמע געסט
און לאָזן זיך צו ווייטער וועלט,
ווי פרעמדע ניט־געווינטשטע געסט.

די לעצטע בלעטלעך פון אקאציע־בוים
טאנצן שוין דעם טויטן־טאנץ,
די זון בלוז פון באהעלטעניש
טוט ווען־ניט־ווען א שאַרפן גלאנץ.

א גרינער פלעק פון גראָז, ווי זייד,
באהאלט זיך אין דעם בערגל שניי,
דער גארטן ווערט, ווי זילבער, ווייס
און שטארבט באהאלטן מיט זיין וויי.

מ א ט י ו ו ן

ווייסע טריט ביז גרענעץ פון דעם טויער,
הענט געפלאַכטן טראָגן נאָך מיין טרויער,
קעפּ ארונטער, טיה זיינען די ווייען,
בערג ארויף, מיט שפיצן ווייסע שנייען.

שטילער, שטילער, ווייסער קליינער שליטן,
די לבנה לויכטנדיק אינמיטן,
רויטע פלעקן אה דעם וועג דעם קלאָרן,
גרויסע בענקשאַפט האָט דאָ ווער פארלאָרן.

ווייסע וועלדער, ליכטיקע פארטאָגן,
וועמען וועט דער שליטן נאָך דעריאָגן?
וויינען בויער, קלאָגן ערגעץ קראָען,
ס'האָט א מענטש זיין לעבן דאָ פארלאָרן.

III.

ניי לעבן

די בויער

(געווידמעט דעם סאָוועט־פארבאָנד)

עס קלינגען די זעגן, עס קלאפן די האַמערס,
פנימ'ער רויטע, די הענט אזוי פלינק;
עס וואקסן די גאסן, די הייזער, די קאמערס,
די ארבעט איז הייליק, די ארבעט — זי זינגט.

עס גלאנצן די רעלסן, עס קלאפן די באַנען,
די מילן פארלויפן ביז קיין סוף איז ניסאָ;
די ריזיקע וועלדער, מיט בוימער־טיטאַנען.
מען האַמערט די בריקן באַנאַכט און פארטאַגן.

עס יאָגן מאַשינען, עס רוישן פאבריקן.
די ארבעטער פריידיק באַם ווארשטאַט, באַם ראָד;
אין מינען די טיפע, מיט פלאסטן די דיקע,
מען שמעלצט און מען עקבערט, מען שניידט און מען נראַבט.

אַ וואונדער א גרויסער — דאָס בויען דאָס הייסע.
עס פרעגט זיך: וואָס קלאַפט מען דורך טעג און דורך נעכט?
עס ענטפערן עכאָס פון ארבעט דער גרויסער:
— מען בויט דעם גן-ערדן שוין דאָ אף דער ערד!

ביראָבירדזשאַן — מיין נייע היים

נייע היים אף הויכע בערג און גרינע טאָלן.
וויפיל היימישקייט און פרייד אף יעדן שפּאַן!
עס רוישט די באָן, די רעדער שטויסן מילן,
די טאַינע שרייט — צו ביראָבירדזשאַן!

אף הויכע בערג, פון גראָז און גרינעם מאַרמאָר,
אונטער רונדן הימעלשן געצעלט,
דער שמיד, דער סטאַליער — און וויפיל האָרעפּאשנע
ליגן ציגל פאר א נייער וועלט.

גראָבט טיפער, די וואפנע און דעם קאַלך.
די מי אליין איז הייליק, שטאַרק און גרויס.
די ערד אליין האָט אָנגעגרייט פאר זיי
דאָס גאָלד און שטאַל, וואָס דרעמלט אין איר שוים.

אף די פעלדער ברייט צעוויגן זיך די זאנגען,
דער טראַקטאָר-זשום, דאָס דרעשן פון מאַשין.
די פיס מיט אייטערס ראָזעווע און שווערע,
דער גאַרטן האַלט אינמיטן פון זיין בליען.

פון גאָר דער וועלט פארגאפּטע אויגן בלענדן,
און יעדער ווייסט — ס'איז קיין כּשוף ניט פאראן.
קאַלכאָזן אידישע מיט שווערער האָרעוואניע,
זיי בויען אויף דאָס לאַנד — ביראָבירדזשאַן.

מיין היים ביראָבידזשאַן

ווען איך הער די ווייטן קלינגען,
מיט אזוי פיל פרייד צעזינגען,
ווען די זון גייט אויף אין רינגען,
ווי א רויטער עראָפלאַן —

נעמט די שווערמוט אזוי גרינגען,
טויזנט שטימען הער איך זינגען:
מיין לאַנד — ביראָבידזשאַן.

זייער היימאַט הער איך בויען.
יא, איך קען זיי אָנפארטרויען
מיט דער זונען־שיין.
קאַמסאָמאָלן יונג און מוטיק,
גייט דער רויש פון ארבעט גלוטיק;
מיין לאַנד — ביראָבידזשאַן.

אף די שפיצן בערג, אין טאיגעס,
פאלט אוועק די אלטע דאנות,
מיט דער שוואכקייט, מיט דער פיינהייט —
א יונגט איז פאראן!

וואקסט א אידן־לאַנד, צעבליט זיך.
פרישע כוחות, זע, עם רירט זיך,
פריי, פאר קיינעם ניט געהיט זיך
אין דעם לאַנד — ביראָבידזשאַן.

אונטער די סאָוועטסקע פאָנען —
שווארצע, ווייסע, געלע, ברוינע —
גיטאָ קיין אונטערשייד.
אלעס בויט זיך דאָרט צוזאמען,
ערד גענוג איז דאָרט פאראנען
אין דעם לאַנד — ביראָבידזשאַן.

ניי לעבן

נייער לעבן דורך די שפארעם
מיט אזוי פיל פרייד צעבליט.
ווי פון הונדערטער גיטארעם
זינגט דאָס אויפגעוואכטע ליד.

טויזנט הענט מיט פעסטע פינגער
ס'נייע לעבן טרייבן אָן,
און די האָרעפאשנע זינגער
ציען מיך אריין אין קאָן.

ווער מיר בענקשאפט, וואָס מיר טרויער?
כ'האָב פון אלץ געמאכט א תל.
שטייט צעעפנט טיר און טויער
ס'נייע לעבן אף דער שוועל.

שניידט די טיפן, רייסט די הויכן,
אנדערש איז דער נאנצער פלאן;
יאָגן באַנען צו דערגרייכן
דאָס וואָס איז נאָך ניט פאראן.

און מיר אלע — פלאם און פייער,
מיט אזוי פיל פרייד צעגליט.
יעדע רגע איז דאָ טויער,
יעדע רגע איז א זיג.

פון א ביראָ בילד

אין קינדער־גאַרטן פון קאָלוירט,
באָס קלאָרן וואסער ווילד צערווישט,
האַט זיך די זון אזוי צעפלאַמט
אָף קינדער־קעפּלעך און אָף זאָמער.

די עכאָס קלינגען פון דעם וואַלד,
א טשאַטע פּויגל קומען באַלד.
די קינדער־לייבלעך אָפּגעברענט,
דער גאַרטן צווישן גרינע ווענט.

איז רושיק שטענדיק באָס קאָלוירט —
די קינדער אין דעם זונען־ליכט.
פאַלט פייערדיק דאָס קינדיש וואָרט
אָף גרינעם גראַז און הימיש אָרט.

אין קינדער־גאַרטן באָס קאָלוירט
ווערט נייער לעבן אויפגעפירט.
עס וואַקסט די שטאַט אַרום, א קראַך —
אַזא פאַרנעם די ביראָ־טייך.

עס לויפט די צייט אוועק געשווינד.
מיר דוכט אז איך בין אויך א קינד,
א קינד מיט אלע קינדער גלייך,
און כאַפּ א שוויים אין ביראָ־טייך.

אונזערע פלאַמיקע גרוסן

אהין, צו די פעלדער פון ביראָבידזשאַן
אונזערע פלאַמיקע גרוסן —
איך, מעכטיקע בויער,
מיט שווייס און מיט בלוט אין פאבריק און אין וואַלד
מיט אייזערנער גבורה אף אייביקן דויער.

אין הייזער, זאוואָדן און מילן כאַס וועבן,
צערזישטע ווי כוואַליעס כאַ ימ'ישע ברענעם.
עס טעסען די העק און עס קלינגען די זעגן;
די ווייצן זיי זינגען, די גערטנער זיי שפילן
אין גליאַקע רגע'ס.

די גרוסן, ווי פלאַמיקע פענער פון קאַמף,
וואָס פלאַטערן צווישן די בערג-באָיאַנעטן,
זיי טראָגן אַן אָנזאָג פון קומענדע שלאַכטן:
מיר זיינען מיט איך, פּיאַנערן פון מי,
מיר וועלן באַשיצן די מאַכט פון סאָוועטן!

די גרוסן, ווי אַדלערס אין פּליאַיקן פּאָך,
וואָס טראָגן דאָס אַרבעטער - גליק אף די פּליגלען.
איר דאָרט און מיר דאָ אין אַ שטאַלענעם בונד
בויען מיט פּרייד אַ ליכטיקע צוקונפּט
אין ביראָבידזשאַן דורך סאָוועטישע זיגן.

IV.

שמילער טרויער

שטילער טרויער

גרינע בערג, און בערגלעך מיט מצבות.
שטיל, מען הערט פון קיינעם ניט קיין וואָרט.
טאָג, מיט דורכזיכטיקע בלויע דינע שטראַלן,
גלעט די סטעזשקעס פון דעם הייליק אָרט.

בוים פון לעבן, שלאָפן דינע בלעטער;
אומקום, שטורעמדיקע רנע'ס — אלץ פארביי.
ווינטעלעך און שאַטנס שפילן זיך אין זעמדלעך;
היט נאָך צו א גרעזל א קבר'ל געטריי.

אויסגעקושטע קרענץ פון זון און ווינטן,
אויסגעקלאָגטע שטיינער, גרוי און ווייס.
א מצבה האַלזט א טיפער טרויער,
אויסגעהאקט אין שטיין שלאָפט שטיל דער מידער גרייז.

עס כאַפט זיך אויף א ווינטעלע און טענה'ט,
פרעגט באַם האַר, דעם שאַפער פון דער ערד:
צו וואָס, צו וואָס א מייסטער ווערק באַשאַפן,
שפילעוודיק, און אָן פארוואָס צעשטערט?

מיט שטילן טרויער גייען נאָך די שאַטנס;
שוואַרצע קרענץ און טרערן טריקענען אויס.
איביקייט מיט זאמד וועט אלץ באַדעקן
אין דעם מייסטערס טרויעריקן הויז.

אין שפיטאל

ארום איר קאָפּ א זיידענע לבנה,
בא איר צופוסן א וויסער מילך־וועג;
אין מירמל־שטיין איר פנים אזוי דין איז,
אירע הענט אף ברוסט אוועקגעלייגט.

דער פאווייליאָן א רואיקער, א גראמער;
שטייט איר בעטל אין א לאנגער ריי.
שלאָף־געטראנקען שלעפערן צום שטארבן;
שפּיזלט זיך אין הארץ א טיפער וויי.

שוועסטער שוועבן ווייסע, ווי חלמות;
אף די טעצעלעך וואטע, מעדיצין.
אף די פענצטער ברעכן זיך די שטראלן
און א זשומען הערט זיך פון א בין.

ווייטע קלאנגען, ציטערדיקע, קומען,
בויגן זיך אראָפּ די בלומען־קעפּ.
ס'איז אַ גאַסט פון פרעמדער וועלט געקומען,
ווארט ער אומגעדולדיק אף די טרעפּ.

ארום איר קאָפּ א זיידענע לבנה,
אין מירמל־שטיין איר פנים אזוי דין.
אף די בעטלעך דרעמלען שטייל די קראנקע
און א זשומען הערט זיך פון א בין.

צו דײך

ווען עס לעשן זיך אויס אלע שטערן,
ווען עס לעשן זיך אויס אלע ליכט,
דערהער איך א רוף פון די טיפן,
א שטימע אזוי אומגעריכט.

מײן נאכט איז געשפונען פון טרויער,
מײן בעט איז פון מענטשלעכן צער,
די איינזאמקייט שעפטשעט און לױערט,
מײן קערפער אין פלאמיקן זשאַר.

עס צערטלט דער חושך מײן פנים,
איך ווארט אפן טראנק פון דעם שלאָף.
די שטילקייט נעמט טרויעריק זשומען,
עס נעמט ניט צום חושך קיין סוף.

איך רוף דײך און ווייס ניט דיין נאָמען.
איך ווייס, דו ביסט איינזאם ווי איך.
איך ווארט אף דיין פּלוצימדיק קומען,
וועסט קומען צו מיר אומגעריכט.

אָט הער איך דיין פּריילעכן קומען,
ווי דער פּריילינג, מיט ריחות פון וואַלד.
מינוטן פון גליק אויסגעשפונען
און דו, ווי די זון מיט איר גאַלד.

דו האָסט אזויפיל צו דערציילן,
דיין שטימע איז האַרציק און פּראָסט;
די ווערטער אזעלכע אינטימע —
איך פריי זיך אזוי מיט מײן נאָסט.

נאָר פּלוצלינג דערוואך איך פון שלומער —
די נאכט איז נאָך שוואַרץ און איז לאַנג.
איך ליג, איבער מיר הענגט איר שאָטן
און די וועלט גייט פאַרביי מיט איר גאַנג.

אקארדן

איך בין אן אקארד,
גענומען פון מייסטער־פינגער,
געשוועבט אין וואונדער־ספערן,
אין נעפלען איינגעהילט.

יעדן טאָן באַזונדער
א ליד וואָס האָט אָפּגעקלונגען
אין דעם בלויען עטער
מיט ווייטיק דורכגעפילט.

אמאָל א שטילער טרויער,
אן אָפּקלאַנג פון די עכאָס,
וואָס טראָגן זיך פאַר'כשופ'ט
און וועקן־אויף דיין וויי.

אמאָל א שטילער ציטער
פון האַרץ, וואָס בלוטעט,
ווי א קאָנספּ, פּריציטיק
צוגעדעקט מיט שניי.

איינזאמקייט

קיינער איז ניטאָ,
נאַכט און ביכער־שראַנק.
אין דער שפעטער שעה
מאַטערט א געדאַנק.

מישט זיך עפעס אויס,
רויט און שוואַרץ און גרוי,
דאָס וואָס האָט געטרייסט
איז שוין היינט ניטאָ.

דאָס וואָס האָט געשיינט
האָט שוין ניט דעם גלאַנץ.
דאָס וואָס האָט פאַריינט
איז אליין ניט גאַנץ.

קיינער איז ניטאָ,
גרענעצט אלץ די וואַנט.
כ'זוך אין קאַלטער שעה
בלויז א וואַרעמע האַנט.

א מעסלעם

אזא שטילער טרויער לויערט
בא דעם זון - פארגיין.
וואַלקנס — גרויע שעפּסן
קומען און פארגייען.

מיט מחשבות טיפע
פארשלאָסן און פארקלערט.
אייביקע געשיכטע
פון די טעג און די נעכט.

א מעסלעם פאַרצייכנט
האָט מיט בלוט דער טאָג,
זון האָט אין איר צונטער
קדיש אָפּגעזאַגט.

טרייסטן

זיי קומען מיך טרייסטן
פון ווייט און פון נאָענט,
זיי קומען באַטאָג
און זיי קומען אין אָוונט.

איך ליג א פארטראכטער
אין טומל אין גרויען.
דאָס שטאָל פון די רעלסן
פארטומלט דעם דרויסן.

עס וואונדערט, ווי קומט עס —
דער טומל פארצאנקט ניט?
צי ווייסט עס ניט קיינער,
אַז דאָ ליגט א קראַנקער?

אין דיינע הענט

איך ווייס, איך בין אין דיינע הענט,
געפאנגען. קאָן איך זיך דען ווערן?
פארשלאָסן אין די קראַנקע ווענט,
פארשטיינערט זיינען מיינע טרערן.

דער אומרוי רופט פון אומעטום,
צעפלאַמט יאָגן זיך געדאַנקען.
דאָס לעבן רוישט פון אומעטום,
דאָך בין איך קראַנק, ווי אלע קראַנקע.

וואָס גייט מיר אָן די שיינע וועלט,
די גערטנער און די סאַסנע־בויםער,
די פּייגל מיט אַרקעסטער־קלאַנג,
דער טייך מיט ווערבעם די פארטרוימטע.

דו טראַגסט מיך אַף בלוזע הענט,
און איך בין קראַנק מסוכן.
איך שטייף אזוי צענויף די ציין,
פארשלים די אויגן ניט צו קוקן.

נעם טו מיט מיר וואָס דיר געפעלט,
לייג אוועק און לאָז מיך איבער.
כ'וועל שוין אַף דער פלאַך פון דער וועלט
ניט פילן מער קיין לעבנס־פיבער.

פארנעסן וואָס און ווען פאסירט.
מיט ווערטער צערמלעכע און דיינע
דערציילן ווער וועט, אז אמאָל
געלעבט א דיכטער האָט דאָ איינער.

די פינצטערע רו

די נאכט, ווי א פינצטערער ים,
לאזט זיך אראפ און אראפ;
מיט שווארצן באדעקט זי מיין שטוב,
מיט דערנער באפלעקט זי מיין קאפ.

ווי שטיל איז די פינצטערע רו,
פארלאָשענע פענצטער און ווענט.
דאָס ליכטל, וואָס גוסס'ט באַם שויב,
פארלעשן האָט זיך ניט געקענט.

עס קנאקט די פאָרלאָגע פון האַליץ,
שאַטנס זיך לאָזן אראַפּ.
פארצווייפלט מיין פרוי זיצט באַם זייט,
מיט א געבויגענעם קאָפּ.

עס קריכט דורך די פענצטער די נאכט,
דער דרויסן, ער וויינט, ווי דער ים,
דאָס ליכטל אין נאכט לעשט זיך אויס
אין אייגענעם פינצטערן תהום.

אין אייביקן פלאַנטער

איינגעוועבט אין פלאַנטער פון הלומות,
באלידיקט וויינט מיין הארץ אין מיטן נאכט.
דער אָונט קילט די בלוטיק־רויטע זויען,
אין מיר אליין אן אויפברויז נאָך א שלאכט.

עס קאכט דער טייך און שפרינגט פון זיינע ברעגן,
א זילבער־פאם צעשימערט האָט זיין שוים.
פארבייגעגאן איז ליכטיק די לבנה
און האָט פארלאָרן דאָס זילבער פון איר שוים.

עס רייצט זיך ווער מיט מיינע שטילע טרוימען,
לאנג־פארצערטע שעה'ן אָן דערפאָלג.
איינגעוועבט אין גאנג פון גאנצן לעבן,
האָב איך מיט צער פאר יעדן טראָט באַצאָלט.

אין לעבנסגאנג

מיין לעבנסגאנג איז פול מיט צער און טרויער,
אילוועס פארביקע פון אָפגענארטע טעג;
צום העכסטן זיך געפלייסט וואָס צו דערלאנגען,
פארמאטערט בין געבליבן אין מיטן וועג.

פאר'שכור'ט זיך מיט וואָרט, און פארב, און פאָרם,
געמאָסטן און געשליפן צען מאָל צען.
געפרייט זיך, און אנטוישט זיך, און באדויערט,
געגלויבט האָב איך אין כוח פון מיין פען.

דער וועלט־באָנעם מיט בלוטיקע קרבנות,
דער ווייגעשריי איבער דער גאָרער ערד
האָט אויפגעוועקט מיך פלוצלינג פון מיין הלוב, —
מיין אויסגעטרוימטער הימל איז צעשטערט.

די שוואַן

פאַראַן א נעסט אזא, פאַראַן,
וואָס ס'וואוינט אין איר א זילבער־שוואַן.
די זילבער־שוואַן, ווי קלאָרער שניי,
וואָס ווייסט ניט פון מין טיפער וויי.

פאַראַן א טרוים אזא, פאַראַן,
וואו ס'וואוינט די איינזאמקייט אליין.
די בענקשאפט אזוי טיף און גרוים,
און קיינער ווייסט ניט פון איר הויז.

פאַראַן א לאַמפּ אזא, פאַראַן,
וואָס צאנקט אין טונקעלן שוואכן שוין
און קוקט צום דרויסן אזוי פאַרגרויט,
און הערט זיך איין צום טראַט פון טויט.

פאַראַן א וועלט אזא, פאַראַן,
וואָס שלינגט דאָס גאַנצע לעבן איין,
און קיינער האָט נאָך ניט פאַרטרויט
צי דאָרטן איז ניטאָ דער טויט.

V.

לידער פון ארבעט

ווען ארבעט קריגט א זינען

וואָס רוישן און קלאַנגן מאַשינען,
געבויגן די קעפּ אָן א זינען?
פאַרלאָרן דער מענטש צווישן רעדער,
וואָס לויפן און הוּדיען כּסדר.

— אין אָונט, באַם גרוילעכן טאָגן —
וואָס ווילן די מענטשן דעריאָגן?
פאַר וועמען דאָס לויפן, דאָס פּראַצען?
פאַר וועמען די רייכע פּאַלאַצן?

ווער קאָן עס פאַרנעסן דעם רוישן,
דעם שקלאַפּישן אומגליק דעם גרויסן —
ווען הונגער, און ענגשאַפט און צאָרן
פאַרוויסטן, פאַרברענען די יאָרן?

האַט פּלוצלונג א ליכט זיך באַווויזן,
ווען ס'האַבן זיך קייטן צעריסן —
ווען ס'האַבן די רעדער, מאַשינען
באַקומען אן אינהאַלט, א זינען.

ווען ארבעטערס פּלאַמיקע זעגן
האַבן צעשניטן די וועגן,
ווען ארבעטערס בלוטיקע פּראַצע
בויט פאַר זיך שוין פּאַלאַצן.

— עס רוישן שוין פּריידיק מאַשינען —
די ארבעט באַקומט שוין א זינען;
און הייס ווערן ארבעטער-אַרעמס
מיט גליק, מיט דערגרייכונג, מיט שטורעם.

אַרבעט־לאָז

די מאַמע צירעוועט א זאַק,
דער טאַטע — איינגעטונקט אין זאָרגן.
ער זיצט און שווייגט און קוקט צום דיל,
ווי איינער האַלט א סוד פאַרבאָרגן.

די גרויע לופט הענגט באם שויב,
די זיפצן רייסן זיך צום דרויסן.
דער שניי אין דרויסן — קלאפטער הויך
מיט בערגלעך רונדיקע און גרויסע.

דער ווינטער איז נאך אזוי לאנג,
די שטערן קוקן און זיי בלענדן,
די שרעק אין ווייסן הענגט צעשפרייט
און קיינער ווייסט נישט אירע ענדן.

יאנואר — די שרעק פון אַרעמאָן...
מיט ציטער אף די מידע אויגן
טוליען קינדער זיך צום לאַמפּ.
דאָס פייער חלש'ט אף די שויבן.

פּרעמדע

מיר זיינען געקומען אהער אף דערווייל,
אזוי ווי צייניגער מיט קאסטנס און פעק.
געלייגט זיך דערשראָקן ווייט פון דער שטאָט
באהאַלטן אין חושך די פינצטערע קעפּ.

מיר האָבן דערוואכט, ווען דער טאָג האָט גערוישט,
מיט מענטשן און באַנען אין קלאַפּן מיט קלאַנג
די וועגן געדרייטע אף ריזיקע בערג
מיט אייביקן לויפן צום ברעג פון פאַרגאַנג...
מיר זיינען געקומען אהער אף א ווייל —
עס האָט זיך דער עגל הזהב צעברענט.
מיר טראָגן די שטיינער און קערן זיך אום
מיט הערצער פאַר'סמ'טע און ליידיקע הענט.

טאָג לעשט אויס זיין אייגן פייער

בא דער ברוק א רויטער שיער,
אפן דאך א גרין געוועלב —
טאָג לעשט אויס זיין אייגן פייער,
קליידט מיט שווארצן אָן מיין וועלט.

שניידט זיך גלאנציק אריין דער מולד,
ווערן ענגער מינע ווענט —
בא מיין פענצטער שטארבט דער דרויסן,
ברעכן צווייגן מיט די הענט.

לויפט פארביי א פערד און וואָגן,
שטויביק ווערט דאָס שטיקל וועג —
איז דער טאָג פון אונז אנטלאָפן,
זיינע גרינע טריט פארמעקט.

קלאָגן וועלף אף אלע וועגן,
אליץ פארצוקן זיינען גרייט —
נאַצי־פּחד שפּרייט זיין צאָרן,
בלוט־הינט רייסן זיך פון קייט.

צייט פון אָפּנאַנג, צייט פון וואכן,
לענגער ציט זיך אויס די נאכט —
טאָג לעשט אויס זיין אייגן פייער,
שאַטנס שטייען אף דער וואך.

דער ליכטיקער טורעם

אין מיטן שווארצן ים פון לעבן,
פון בלוט, נקמה און פון האס,
האָט פון די גרענעצן פון מענטשהייט
צעפלאקערט זיך דאָס משוגעת.

אין טיפער פינצטערניש פארטרונקען,
בלויז פאָכט די פייערדיקע שווערד.
ניטאָ קיין רעטונג. וועלט גייט אונטער.
עס זינקט צום תהום מיט בלוט די ערד.

מיט שוים אף ליפן פון נאַציסטן,
מיט ווילדן אויסגעשריי פון האס,
ניט זיכער קיינער מיט זיין לעבן,
פון נאַצים בלוטיקן משוגעת.

מיליאָנען אויפגעגענגט פון בושה,
דער צאָרן ברענט און גיט קיין רו,
און היטלער'ס גאָט, פון בלוט באַטרונקען,
האָט זיך געלאָזט אין ווילדן טאַנץ.

עס פלאַקערט אף די שייטערהויפנס
די בעסטע ווערק פון מענטשן-מאַרד.
אין פלאַמען ברענען פרויען, קינדער
און מענער פאלן אונטערן האַס.

און דו, מיין שיינע, אידעלע דייטשלאַנד
פון מאַרגאָריטע און לאָרעלעי,
פון שענסטע דיכטער, העלסטע דענקער,
דיין קרוין צעבראַכן ליגט און שווייגט.

דאָך וואַרט, וואָס זע איך פון דער ווייטן,
אין מיטן שטורעמדיקן ים!
אַ טורעם האָט זיך הויך דערהויבן
און ווייזט — א רעטונג איז פאראן.

א רעטונג, ליכטיקט העל דער טורעם,
א זעקסטל פון דער רונדער ערד.
אהינצו פירן אלע וועגן,
ווי היטלער'ס מאכט צעבראכן ווערט.

פארייניקט אייך, איר פראָלעטאריער
פון אלע לענדער, ארום טורעם-פלאם.
וועט פאלן היטלער-גאָט אין חושך,
די וועלט וועט אָפּמעקן זיין שטאַם.

זינג מיר, מיין האַרץ

זינג מיר, זינג מיר
ניט פון שלאכטן,
ניט פון בלוט און ניט פון טרערן;
פון א וועלט פון האַס און צאָרן
איז דערווידער מיר צו הערן.

זינג מיר בעסער — כ'זאָל פארגעסן
אין די שווערע טעג, די גרויע,
ווען א גאנצע וועלט גייט אונטער
מיט איר האַס און מיט איר טרויער.

זינג מיר, זינג מיר פון באַנייאונג,
יעדער באַ זיין סערפּ און רידל,
פון א זאמער וועלט פון בויער
מיט צעפלאמטע פרידנס-לידער.

זינג מיר, זינג מיר, איך וועל גערן
אין א קאראהאָד זיך לאָזן —
זאָל די גאנצע וועלט היינט טאַנצן
צו דעם טאַג פון דער באַפרייאונג.

די פארשאלטענע האנט

ס'איז די וועלט אזוי שיין, אזוי גרויס.
קומען שונאים מיט האם און מיט בראנד
און פארוויסטן פון לעבן די טעג
מיט א וויסטער פארשאלטענער האנט.

זיינען פעלדער מיט זאנגען פארפולט,
די שיערס און שפייכלערס מיט ווייץ,
קומט די האנט און פארנעמט יעדן זאנג
און באצאלט מיט די תפיסות און קרייץ.

זיינען שטעט מיט מאשינען פארנרייט,
די קראמען מיט קליידער און שיך.
קומט די האנט, די פראפיטן נעמט צו
און דאס בעסטע און שענסטע פאר זיך.

ס'גייען מענטשן פארהונגערט ארום,
צעריסענע הערצער מיט בראנד;
זיינען בלינדע פון זיי נאך פאראן
וואָס קושן די בלוטיקע האַנט.

צוויי וועלטן

מען לעבט ניט צוויי וועלטן, מין קינד.
ס'איז אלעס געמאָסטן, געצויילט.
און וויי איז צו דעם וואָס ער האָט
די גליקלעכע רגע פארפעלט.

דעם וועג וואָס מיר גייען פארביי
מיט קנאה, מיט זאָרגן, מיט וויי,
באהאלטן גייט-מיט יענער דראַנג,
וואָס מאַנט און פאָדערט פרייד.

מיט ארבעט, מיט שווייס און מיט זאָרג
די טעג און די יאָרן פארוועלקט,
און וויי איז צו דעם וואָס ער האָט
מיט זיין שאַטן די שטראַלן פארשטעלט.

ניטאָ קיין צייט

מיר לויפן, לויפן — ס'איז שוין שפעט.
מיט מענטשן איז די באַן געפאקט.
דער בלויער דרויסן רוישט און קאַכט,
אין מויל פארלעשט דער סיגארעט.

דער פראַסט איז שטארק, דער שניי איז בלוי,
דער מזרח גיסט אָפּ רויטן גאָלד.
אין ווייסן שטייט דער הוילער פארק
און בענקט אזוי נאָך אלטן וואַלד.

מיט ווייסע צעפּ פון פראַסט און איין
באַהאַנגען איז דערביי א הויז.
א בעטלער בעטלט אפן ראַג,
זיין שטיקל פום שטעלט ער ארויס.

ניטאָ קיין צייט, ניטאָ קיין צייט,
נאָך דריי מינוט, נאָך צוויי מינוט,
סירענעס גאַרנלען איין מינוט —
די ארבעט רוישט, ניטאָ קיין צייט.

נאָוועמבער

עס זיינען געקומען די ווינטן,
צעבראַכן, צעריסן די צאַמען.
זיי האָבן פארבלעטערטע סקווערן
געריסן מיט אייזערנע קאַמען.

עס זיינען געקומען די ווינטן,
געוויינט און געלאכט און געשאַלטן,
ווי ווייטע נשרפים, וואָס האָבן
קיין דאך ניט, וואו זיך צו באַהאַלטן.

עס זיינען געקומען די ווינטן,
געריסן פון שפייכלער די שלעסער
ווי הונגער צעברעכט אלע צאַמען,
ווי אויפּשטאַנד צעפאַכט זיינע מעסער.

אוצרות פארבארגענע

(געווידמעט דעם „איקור“)

שווימען טעג און קומען מאַרגנס,
שוואַרצע מאַרגנס, ביזע צייטן,
די מלחמות און פאַנגראַמען,
ביזע צייטן, אייביקייטן.

וואקסן שדים, הינט וואָס ביים,
צאָפט מען בלוט פון יונג און אלטע,
שווייגן הימלען, שווייגן לענדער,
פאַלק מיינס, ווער האָט דיך פארשאַלטן?

וויינען ימים, שרייען שטורעמס,
איז אין חושך וועלט פארגאַסן,
איז די וועלט א וועג מיט דערנער.
האָט די זון איר ליכט פארלאָשן?

איז קיין אויסוועג ניט פאראנען?
וואקסט דער אומקום גרויס און גרעסער,
פאַלק מיט וויסטן וואַנדער-שטעקן,
אונטער שונא'ס שניט פון מעסער.

רייסט פאנאנדער שרעק און חושך
אַזא שטימע, אַזא קלאַרע,
טראַגט א היילונג, אַזא באַלאַם,
אַזא גליקלעכע בשורה.

אין די טיפענישן ריזלט
פון מייַן פאַלק אַזא כוונה,
וואקסט א נייער כוח אונטער,
דער „איקור“, דאָס איז זיין נאָמען.

ווי א כשוף וואָלט פארזיגלט
יענע זון וואָס וועקט דעם מאַרגן,
זיינען אוצרות לאנג געלעגן
אין דער אייביקייט פארבאָרגן.

איז א כוח אויפגעשטיגן,
ווי א צויבער — זין און טעכטער,
האָט צעקלונגען ווי מיט גלעקער
נייער אינהאלט, שטארקע ווערטער.

ניין, פארליר ניט דיין אמונה
אין דעם לויף פון ביזע יאָרן.
דו ביסט אייביק, ווי דאָס לעבן,
פאָלק מיינס, דו ביסט ניט פארלאָרן.

ווערן וועט דער טאָל פון טרערן
העל געליטערט, ניי צעזומערט,
כוחות ליגן נאָך אין שלומער
אונטער שוואַרצע וואַלקנס אומעט.

אָבער יענער טאָג וואָס גרייט זיך
מיטן גלויבן פעסטגעפאנצערט,
ווען ס'וועט הערשן אין די רייען
צווישן דינע זין א גאנצקייט —

וועט מען ווידער נעמען בויען
צו דער וועלט דעם וואונדער־היכל
פון באַפרייטע און באַנייטע
ביז די הימלען צו דערגרייכן.

דינע זינגער, דינע שפילער,
דינע מאַלער, דינע בויער
קומען שוין פון יענע ווייטן
אין די הענט מיט נייע תורות.

דינע שונאים, שלענג די מיאוס'ע,
היטלער, מוסאָליני, פראַנקאָ,
וועלן ווי די גוסס־ליכטלעך
אין דער אומריינקייט פארצאנקען.

אַט די שטימע, אָט די נייע,
מיט אזוי פיל טרייסט און ליבע,
לאָזט ניט אָפּ און וועקט כסדר,
נייט די שטרויכלונגען אריבער.

שווימען טעג און קומען מאָרגנס,
נייט „איקור“ זיך אין זיין אקער,
ווערן נאָענט די סמנים,
זון וועט קומען מיט איר פלאקער.

און דער טאָל פון בלוט אין טרערן,
מיט א גלויבן פעסט געפאנצערט,
וועט דערוואכן פון זיין טרויער
פול מיט קעמפער־מוט און גאנצקייט.

ט ר ע פ ו נ ג

ער פארקויפט אפן מארק זיין נשמה,
פארלאָרן זיין רו און זיין שלאָף;
און זי, צוליב קליידער און ברויט,
צום טייוול פארקויפט זי איר גוף.

זיי האָבן זיך ביידע געטראָפן
באָם טישל אין דעם קאבארעט.
דאָס מזל פון זיי איז אנטלאָפן,
די נאכט האָט זיי ביידן באוויינט.

ביז מאָרגן ווי לאנג איז צו ווארטן?
מיט לאנגווייל, מיט ציטער און פיין
שווייגן פיר אויגן און פרעגן:
מאָרגן? ווער ווייסט וואָס וועט זיין?

פארלעשן זיך לעמפלעך און לאָמפן,
די נאכט ליגט אין פינצטערן שוים.
זיי זיצן באָם טישל און טרינקען
פון לעבן דעם ביטערן כוס.

ש ל ו ם

פארטאָג פארוויקלט נאָך אין בלויען,
ווען רויש און זאָרג און בענקשאפט שלאָפט,
די נעגל בלוטיקע בלויו צוקן,
מידע וועלט נאָך גלויבט און האָפט.

זינגט שטיקייט פון די ווייטסטע הימלען
און פילט מיין הארץ אָן מיט גענאָד,
אזא מין וואונדערלעכן הימון,
אַ געזאנג אזא צו נאָט.

שלום! שלום! טייכן דרימלען,
וועלדער שוידערן פון שלאָף,
שטערן שפינען הויכע לייטערס,
שלום נידערט שטיל אראָפּ.

הענט געהיימע עפעס שפינען,
רויט און גאָלדיק, בלוי און גרין,
זיילן ליכט פון ערגעץ שטראָמען,
שלום ווערט מיט מיר אינטים.

וועקט ניט, וועקט ניט, זאָל נאָך דרימלען
בייזער גייסט פון חיה ווילד.
שלום זינגען אלע הימלען
אין דעם קעניגרייך פארטאָג.

עראָפּלאַנען

פליען, רוישן עראָפּלאַנען
דורך די לענדער, דורך די ימ'ען,
און עס ציטערן די הויכן —
וועמען ווילן זיי דערגרייכן?

זיינען שטעט אזוי דערשראָקן,
ווי די שיפן אף די ימ'ען.
מענטשן לויפן זיך באַהאַלטן,
ווען עס פליען עראָפּלאַנען.

גראַבט מען סברים אין די נאסן
צו באַהאַלטן מענטשן־מאַסן.
ווייסט נאָך קיינער ניט פון וואַנען,
ריכט מען זיך אף עראָפּלאַנען.

פאלט א טרויער אָן א וויסטער.
וועמען וועט זיך עפעס גלֹוסטן?
עראָפּלאַנען וועלן קומען,
ברענגען פלוך פון דער מלחמה.

פאלן הייזער, פאלן ציגל
אף די זויג־קינדער אין וויגל.
וויינען שוועסטער, קלאַגן מאַמעס —
יאָגן ווילד די עראָפּלאַנען.

אין בלױען שפיר

איך בין פארכאפט אין בלױען שפיל
פון כוואליעם שוימיקע.
מיין פרייד האָט זיך אין זיי צעשפילט.
דער לעיק, ער אָטעמט שטאַרק און שוימט,
און ברענט אין זוניק־רויטן פלאם,
און רייסט די ווייסע האָר פון פראָסט,
וואָס פארמעסט זיך מיט איין שפרייז
דעם לעיק פארגליווערן אין אייז.

די שטורעמס לויפן דאָ פארביי,
די וואָלקנס שמעלצן זיך, ווי בליי.
די בערג אנטקעגן, און דער וואלד,
אין ווייסן כשוף אָנגעטאָן.
דער מזרח פלאמיק, ווי טשונגן.
אלץ רופט און בלענדט, און פריידט, און רוישט.
באָס בלױען לעיק, ווי מיט א פויסט
פון גבורה צו באַפרייען זיך
פון קייטן און פון שווערן יאָך.

ש אַ ט נ ס

פון די גאסן גייען שאַטנס,
שאַטנס גייען אום.
וואָס זשע זאָלן איצטער שאַטנס,
שאַטנס מיט זיך טאָן?

איז א הונגער אזא גרויסער,
הונגער איז אין הויז.
שטייען שאַטנס פאר די טירן,
שאַטנס גייען אויס.

שלאַפן שאַטנס אין די פארקן,
שאַטנס טוליען זיך אין שלאַף.
שאַטנס וויגן זיך ווי צווייגן,
שאַטנס יאָמערן דורך נאַכט.

דעם אָרעמאַנ'ס טיש

נעם צעפּאָך אף אָרעמע פּלויטן
זומער'ס פּראצע, זומער'ס גוט —
כ'זאָל א טראַג טאָן זיך אין רויטן
זייער'ס שוויים און שניטער'ס בלוט.

ס'וועט זיך אַנטאָן הויט און ביינער,
אין א קלייד פון דינעם זייד.
פאר די אָרעמע שטיבער ענגע
שענקט די ערד אוועק איר לייב.

זאָל א פּלויץ טאָן זעט און תענוג
מיט א קעמפּערישן רים.
וועט זיין ברויט און וויין און האַניק
אף דעם האַרעפּאשניק'ס טיש.

מיין הויז

איך וועל בויען זיך א הויז
צווישן די פיר עקן.
כ'ווייל עס מיט מיין רויטן האַרץ,
מיט מיין האַרץ באַדעקן.

זאָל עס זיין אין מיטן וועלט,
זון, לבנה, שטערן
קוקן זאָלן פון דער הויך,
קוקן, און ניט שטערן.

טיר און טויער זאָלן זיין
אַפן, גאָר אָן שלעסער,
און דער רשע זאָל צעברעכן
זיין פייערדיקן מעסער.

אורחים זאָלן קומען אַפט
צו דעם טיש געשפּרייטן —
יעדן מיט א וואַרעם וואָרט
ברידערלעך באַגלייטן.

מיין רויטע ליד

מיין רויטע בלום צעבלוטיקט איז,
צעבלוטיקט ווי מיין ליד.
איך האָב זי אין מיין האַרץ פארהיט,
מיט פלאמען אויסגעשמידט.

מיין רויטע בלום געלייטערט איז,
אין טרוימען -לאנד צעהעלט,
ווי נייער אויפקום בליצט פון ווייט,
פון גאָר א נייער וועלט.

מיין רויטע בלום, ווי פייער ברענט,
אין פלאמען אויסגעשמידט,
און פלאטערט מיט אזוי פיל פרייד
צום אויפגאנגס נייער ליד.

הינטער א פארשפארטער טיר

אז איך זאָל דיר שוין דערציילן
ווי ס'איז שווער אליין צו לעבן
צווישן קאלטע ווענט די פיר,
מיט א צוגעשפארטער טיר.

און אז שאַטנס, פונקט ווי מענטשן,
קייען, קייען, און זיי קוקן —
ניט זיי זאָגן, ניט זיי פרעגן.
און איך זיין מיט זיי מעסלעסן
ביז איך מוז אין זיך פארגעסן.

וואקסט און וואקסט אין האַרץ א שטומע
און א פייערדיקע שנאה
צו מיין גורל, צו מיין לעבן,
צווישן קאלטע ווענט די פיר.

ביז איך וועל אין זיך פארגעסן
אין די פינצטערע מעסלעסן —
און צעברעכן וועל די טיר.

אין שאפ

נאָדלען בליציקע, צעטאנצטע און צעגליטע,
מאַשינעס רוישיקע, וואָס עסן אויף די טעג.
עס שמעקט דער שאפ פארשווייסיקט, ווי א תפיסה.
און הונדערט הענט, פארמאמערטע, צעהיצטע —
זיי שאפן גליק, זיי שאפן פרייד,
פאר די וואָס טראָגן קיילעכדיקע בייכער,
פאר די וואָס קייכלען די פאָלירטע הענט.

איינגעגראָבן טיפער נאָך די רוקנס,
איינגעגעסן טיפער זיך אין בלויען שטיק געוואנט.
דער פאָרמאן שמייט און היט הינטער די פלייצעס,
די ארבעט שוועבט — דער שאפ וועט עס פארפלייצן.
דאָך עפעס עסט עס טיף אזא מין שאנד —
פון האַנט צו מויל, די אַרעמע פארדינסטן.

דער שאפ איז פול מיט אומרו מיט צערוישטן,
מאַשינעס זינגען לידער פון סוועט־שאפ און פון נויט —
און איבער אלע קעפ און פלייצעס
האָט זיך צעזונגען זון פון פרייהייט אזוי רויט.

נאָדלען בליציקע, צעטאנצטע און צעגליטע,
פופציק שניידער אין שאפ בא די מאַשינעס.
„גלייכט אויס די רוקנס!“ האָט זיך ווער צעזונגען,
„פארייניקט זיך!“ — גענומען האָט באַניגען.

צום גרינעם פרילינג

אָ, פרילינג, קום אריין מיט דינע גרינע צעפּ;
די זון שפּרויט דינעם זייד אף מיין סאַסנע-טרעפּ.
דער ווינט — אין קלאנג פון גלאַק, טראָגט טרייסט, טראָגט מוט,
פארשפרעכט אזוי פיל זונען-ליכט, אזוי פיל לינדע נעכט.

אָ, פרילינג, ס'איז מיין טיש פון פּראַסטן האַרטן דעמב,
פון קליאַנען איז דער דיל און וויסער ליים די ווענט.
דאָך ווייס איך ניט פארוואָס עס הייליקט מיין געמיט.
פאר יעדער שעה אין טאָג האָב איך אן אנדער ליד.

פאר יעדער נייער שעה ציט אויף, ווי זענלעך רויט,
ווען מאָרגן שפּילט זיין ליד אף זילבער-ווייסן פלוט.
און ווינט, ווי אין זיין האַנט גריפט דינעם לאַנגן שווערד
און גרייט צו נייעם קאַמף צו לעבן אף דער ערד.

אָ, פרילינג, קום אריין מיט דינע גרינע צעפּ.
איך האָב אליין גענלעט די סאַסנע-ווייסע טרעפּ.
איך האָב אליין געשניצט, די פינגער אָנגעשטרענגט,
מיין צימער זאָל זיין פּריש, ער זאָל ניט זיין צו ענג.

איצט זע, באַטראַכט מיין גאס, די ארבעט-שמאַלע גאס
מיט ענגע צימערן, מיט ווענט פארגרויט, פאראַסט —
דאָך מיט א גלויבונג פעסט אין יעדער ברוסט באַנייט.
דער גרינער פרילינג קומט. די גרויע וועלט ווערט פריי.

באָם וואַסערפאל

דו האָסט באַרויבט מיך פון מײַן וואָרט;
בײַן אײַך געשטאַנען א פאַרגאַפּטער
פון דיין ווײַלדן שטאַרקן שמעטער,
פון דיין קאָכעדיקן שפּיל.

דיינע וואַסערן אף מײַלן
אײַן געלאָף, אײַן רויש און אײַלן
האַבן מיך אָנגערעגט צום שמעטער
צו צעברעכן אלע געטער.

כ'האַב פאַרנומען רעוואָלט און גבורה
פון דיין פּויקן, פון דיין רופן
דורך די נעכט און דורך די טעג,
קײנער שטייט דיר נײַט אײַן וועג.

מיט דיין פּויקן, מיט דיין גבורה
טראַנסטו יענע גרויסע בשורה,
מיט קלאַנג און זעלטענעם קאַליר:
קעמפער, לערנט זיך פון מיר!

מיט א בײַזן ווײַלדן שמעטער,
צו באַפּרייען זיך פון געטער.

האַט זיך פאַרביק אויסגעבויגן
יענער וואַנדרעבאַרער רעגנבויגן
איבער דײַנע וואַסערפאלן,
מיט קריסטאַלן, מיט אָפּאַלן.

און ארום דעם ברייטן ישוב
האַט צעשײַנט דעם בלענד און כּישוף,
ווי די שטאַרקסטע לעבנס-וואַפּן
צו באַפּרייען א וועלט מיט שקלאַפּן.

רוישט דאָס פּויקן פּול מיט שמעטער
צו צעברעכן אלע געטער.

אײַך בײַן א שמיד

(פּרײַ נאָך באַלחאַנט)

אײַך בײַן דער שמיד
מיט שוואַרצע הענט.
אײַך זינג מיין ליד,
וואָס איז נײַט פּרעמד.

אײַך קלאַפּ נאַנץ פעסט
פון פּרי ביז שפּעט,
און הילכיק זינגען
מײַנע קלעפּ.

עס איז א פּרײַד,
די הענט צעהעלט.
אײַך האַמער אויס
א נייע וועלט.

אײַך קלאַפּ באָם פּלאַם
מיט שווייס און בלוט.
אײַך וועק די וועלט
צום קאַמף מיט ברוט..

עס איז מיר גוט, —
מײַן קוזשנע גליט
מײַן האַמער קלינגט
דאָס נייע ליד.

א ליד פון פּרײַד,
מיט הענט צעהעלט.
אײַן פּלאַם גײט אויף
א נייע וועלט.

דער טאָג פֿון מאי

פרימאָרגן. פייגל זינגען לידער
גלייך אין פענצטער, גלייך אין טיר.
מאי אין דרויסן, זון אין פלאַסער,
און די וועלט ווערט גוט צו מיר.

לאנגע מענגעס האַרעפּאשנע,
אזוי פּריש, אזוי באַנייט,
אויגן שמייכלען, העלזער זינגען —
אף דעם מאַי־טאָג בלויז באַפּרייט.

גרינע קנאַספּען, נייע צווייגן,
און דאָס האַרץ איז אזוי גרינג,
כאַפט ארום די וועלט די יונגע,
עפן אויף דאָס מויל און זינג.

און דיין ליד, פון מאי דיין זינגען
מאָנט א גרויסן חוב באַ וועלט.
ווער איך שטאַלץ אף מיין פארמעגן,
ווערן פעסטע פים געשמעלט.

מאַרשן פעלקער אונטערדריקטע,
מאָנען באַ דער גרויסער וועלט:
גיט אוועק וואָס איר זיינט שולדיק!
פעסטער ווערן טריט געשמעלט.

באַניאונג

ווי די פאסמעס פעדים גרינע
שלאָפן פעלדער אין באַנינען,
און דאָס בלויע זייד אינמיטן
האָט דער הימל ניט צעשניטן.
פליען ווייסע גענדרז און שרייען:
וועלט, מיר וועלן דיך באַנייען!

הער איך — ס'פאלן שוין די רינגלען,
רויטער פלאם, ווי פון די טינגלען,
אויפגעוואכטע מיליאָנען
אלטן שטייגער ניט דערקאָנען.
פליען ווייסע גענדרז און שרייען:
וועלטן וועלן מיר באַנייען!

האָט די זון איר וועג געביטן
איבער פעלזיקע גראַניטן,
אין די גאסן אף די טורעמס
רופן גלאָקן פול מיט שטורעם.
פליען ווייסע גענדרז און שרייען:
וועלט, מיר וועלן דיך באַנייען!

ע ק ס ט א ז

צעברענט דאָס פייער שטאַרקער,
ברעך אויף מיין וואָרט, דאָס שטומע,
מאָך לויז די שטריק וואָס וואַרן,
וואָך אויף שוין, מיין נשמה.

מיט ברייטן פאָך, מיט שטאַרקן,
א ריר טאָן יענע פליגל,
וואָס ברענען ווי די פלאמען
דורך רויטן ווילדן טינגל.

א ריס טאָן יענע צוימען,
די גרענעצן, וואָס שטערן.
די וועלט זאָל זיך א וויג טאָן,
און פרייער זאָל שוין ווערן.

VI.

זעאזננעז

זעאונגען

וויאָלעט און קארדינאַל־רויט
שווימט אוועק אַף בלויען וואסער,
און ווי שפּילנדע אָפּאַלן
מינעט זיך דער טייך דער גלאטער.

שוים, ווי זילבערדיקע שטויבן,
אויסגעשליפענע די ברעגן.
ווי א שפיגל אין א ראם ליגט
גריין די גאַנצע געגנט.

הענט, ווי דינע וואסער־פלאנצן,
שווענקען ווייסע טיכער.
זון שרייבט מיט די מאָרגן־שטראלן
וועלט בארימטע ביכער.

נייט א מידל צו דעם ברונען,
אירע אויגן — פייער.
גרינע לאַנקעס, מאַרמאָר־הימלען,
האַריוואַנטן נייע.

רעדט צו מיר אזוי די שיינקייט,
צום אַרעמען געזעלן —
מיט א הייליקייט אין הארצן
באַטרעט איך אירע שוועלן.

איך האָב אייך ליב

איך האָב אייך ליב, און כ'קאָן זיך ניט דערמאָנען...
מיין הארץ האָט אייך געבענטשט מיט אזא נאָמען.
עס גייט מיר נאָך מיט שטילע טריט א שאָטן,
ווי איר אליין, א בילד אין אייך געראָטן.

עס רעדט צו מיר, איך קאָן זיך ניט דערמאָנען...
אזוינע ווערטער, אזוינע ווערטער פרומע.
שמעלצט עם שטאַל און עם שמעלצט זיך אייזן, —
שענסטער חלום וועט עם ניט באַווייזן.

דוכט זיך מיר, מיט אייך וועט עם געלינגען,
מיט אייער וועג, מיט אייער טראָט דעם יונגן,
מיט אייער וואָרט, מיט אייער ליבן שמייכל,
יענעם בלויען טויער צו דערגרייכן.

אין יענעם ליכט, וואו זעלטן ווער ס'וועט קומען,
אין שענסטן גארטן פון די שענסטע בלומען.
איך האָב אייך ליב און קאָן זיך ניט דערמאָנען
יענעם שפרוך פון אייער ליבן נאָמען.

אונטער דער אייביקער זון

איך לייג זיך אוועק אין מיטן פעלד;
דאָס גראָז איז א זיידן-געשפּין.
פאַרברען מיך, מיין אייביקע זון,
מיט דיר וועל איך פליען אהין.

מיט דיר אין דעם שטראַליקן בויד,
אין אייביקן ליכטיקן רונד;
ווייל ענג איז געוואָרן מיין וועלט,
די ערד איז א בלוטיקע וואונד.

איז ערגעץ א ווינקל פאַראַן,
א דעכל פון שטראַלן, ווי ווייז,
אַן טרערן, אַן בלוט און אַן שווייס,
מיט פריינטשאפט, מיט ליבע פאַרפלייצט?

איך לייג זיך אוועק אין מיטן פעלד;
די זון ווארפט די שטראַלן אראָפּ.
א זוניקע שיינט איצט מיין וועלט
און פלעכט איצט א קרוין פאַר מיין קאַפּ.

וואַרטן ...

וואַרטן אלע טאָג איך וואַרט:
צייל די נישטיקע מינוטן
פון באַגינען ביז באַנאַכט,
ניט צום שלעכטן, ניט צום גוטן.

פיער צינדט זיך, לעשט זיך אויס;
נאַכט פאַרלאָרן, טאָג געבאַרן ...
איז דער אומעט אזוי גרויס
אין דעם קורצן לויף פון יאָרן.

טאָג גיסט אָפּ מיט ליכט די ווענט;
נאַסן, מויערן נאָך שטומען —
מיט דערלייזערס גוטע הענט
איז נאָך קיינער ניט געקומען.

זונענשפיר

זון אף שויב און טיש און אויוון
מאָלט מיט שטיקער ליכט קוואַדראַטן —
האָט א שאַרפן קוק געגעבן אף מיין גאַז־לאַמפּ אפן מאַטן.

זון אף שוואַרצע האָר,
האָט דאָס זילבער איינגעבונדן —
אף דער סטעליע אויסגעזילבערט אַזאַ שיינדל אזא רונדן.

זון אף גאַלקע פון א דעקל
פון דעם סאַמאָוואַר אין ווינקל —
האָט איר נאַנצע קראַפט צעבלאָזן, האָט איר נאַנצן פלאַם צעפינקט.

זון פאַרטראַכט זיך אף א שורע
און א וואָרט האָט אונטערשטראַכן —
אף א שוואַרצער ראַם די שטראַלן, ווי מיט שטיקער ליכט צעבראַכן.

צום קריינעם שיפעלע

שיפעלע, שיפעלע, נעם מיך אריין,
צעלאָז דיינע זילבערנע זעגלען!
דער הימל איז בלוילעך, דאָס וואַסער ווי וויין,
צעגרינטע, ווי סאַמעט, די ברעגן.

רודער, רודער וועלט־אויס און וועלט־אין,
די שוימיקע כוואַליעס צעשטויבטע!
שיפעלע גליטשט זיך אין נעצן אריין,
פאַר'כשופ'טע קרייזן, די רויטע.

זעגלען איר שטאַלצע, פון ווינטן געיאָנט,
פלאַטערט צום זוניקן פייער!
שיפעלע טראַנט מיך צום נייעם פאַרטאַג,
מיין לעבן וועל געבן צושטייער.

אין פלאמען פון פרימאָרגן

אין פלאמען פון פרימאָרגן, רויט ווי קארמאָזין.
ווער האָט זיך פארבאָרגן און שפינט זיין פלאם געשפּינ?
אריבער לעיק אָנטעריאָ, אריבער בערג פארגרויט
אף האַרבסט פארגעלטע פּרעיריס: זיין האַנט מאַלט אלץ מיט רויט.

צעפוסן באַ סעינט לאורענס, מיט קופּער־רויטן ראַנד,
איז שענער נאָך געוואָרן דאָס יונג קאַנאָדער לאַנד.
און רופט ווער מיך אָן פּרעמדער ווער איך ניט באַטריבט,
צווישן שוואַרצע לענדער איז מיר דיין ווינקל ליב.

און אומעטום דיין שיינקייט אף יונגער ערד באַרוט,
וואָס שאַפט זיך דורך דיין ריינקייט און מאַכט מיר ליב און גוט.
עס ווילט זיך ניט דערמאָנען ווער ס'האַנדלט מיט דיין רעכט,
דאָך פעסט זיינען די שטאַמען, וואָס וואָרצלען טיף דיין ערד.

ווען ווינטער־זאווערובעס מיט נאַצים קומען אָן,
די גיפטיקע סוואַסטיקאַ צעפלאַקערט זייער פּאָן —
דאָן ווערן דאָ פארייניקט אלע ווי איין וואַנט,
די שונאים צו באַקעמפּן מיט פייערדיקן בראַנד.

אין פלאמען פון פרימאָרגן, אף יונגער רוייער ערד,
איז מיר מיין יונגן חלום צו שפינען דאָ באַשערט
אריבער לעיק אָנטעריאָ און באַ סעינט לאורענס ברעג:
באַזינגען דייע ווינטערס און האַרבסט צעגליטע טעג.

א רגע בלױז

א רגע בלױז אין פּרילינג־בליט
שוין אָנגעשטימט האָט מיין געמיט
מיט ליכט און פייער, מיט פּאַרב און קלאַנג;
מיין האַרץ מיט אייגענעם געזאַנג,
זיך אויסגעשיילט אין קורצן בליק
— א נאַנצע אייביקייט מיט גליק.

א רגע בלױז מיין זומער ברענט
פון בידע זייטן גרינע ווענט,
מיט זונען־שפּיל אף יעדער שויב
נאַרדיק רויטלט זיך דאָס שטויב;
אין זיידנס איז דער רויט פּאַרהילט,
א ליבע ליד דער אָרגל שפּילט.

א רגע בלױז, מיט קילע טריט
דער האַרבסט באַוויינט מיין זומער־ליד,
די ווינטן רייסן מינע ווענט;
פּאַרצווייפלט ברעכט אזוי די הענט
מיין ליבסטע אין איר טיפּן פּיין
און שטילער טרויער וויגט אונז איין.

א רגע בלױז, האָט ווער געזאַגט,
און אלץ וואָס אייביקייט פּאַרמאַגט
האַסטו געזען אין לעבנס־שוים —
א שפּרוך, א קורצע רגע בלױז.
און ווינטער שפּרייט דאָס ווייסע בעט

מיין הארץ איז א בוך

מיין הארץ איז א בוך, פון א קינסטלער געשאפן,
מיט שטימונג די שורות, מיט פרייד און מיט צער.
עס שפיגלען זיך גארטנס, עס ציען די הימלען,
וועגן פון שטרויכלונגען און נעכט פון געפאר.

עס האָט ווער די שורות מיט סודות פארשפונען,
פאלן די שטרעקען מיט ליכט און מיט פרייד;
פארכאפט עס דעם אָטעם א שרעק פון פאסירונג,
ציטערט א שורה מיט שארף פון דעם טויט.

בלעטערט זיך פרישקייט, מינוטן פון ליבע,
קלינגען די קושן אין ציטער פון טוי;
ווערן געבאָרן געשטאַלטן אינטימע,
בענקט זיך צום עבר, עס בענקט זיך אזוי.

מיין הארץ איז א בוך אַרנאַמענטן-געדאַנקען,
ווערטער נאניץ פשוט געזאָגט און געמיינט;
דער קינסטלער זיצט טיף אין זיין כּשוף באַהאַלטן
און צייכנט די שורות, און בלוטעט, און וויינט.

נ ע כ ט ן

נעכטן — א רונדיקער קילער מעת-לעת,
א קרעכצן פון רעדער אין פּוסטן;
א שטילער געבעט בא א פינצטערער וואנט,
פארוועלקטער פארפיום און א הוסטן.

נעכטן — א דורשטיקער העלישער דראנג,
א חלום מיט גאַלדענע פליטער,
א פלאמיקער שטראל אף דער קרוין פון א זאנג,
א גענוס אין א זעלטענעם ציטער.

נעכטן — אין פלאקער, ווי א בלוטיקער מאָן,
באַהאַלט זיך אין שניט פון די גארבן.
מיין וועלט שטייט אינגאַנצן אצינדער אין קאָן —
עס ווילט זיך פריצייטיק ניט שטאַרבן.

מיין שויב צום דרויסן

מיין שויב קוקט אין דרויסן ארויס,
א שטיקעלע הימל, א בלויער,
לבנה, א זילבערן האָרן,
גליטשט זיך פון מויער צו מויער.

דער שניי אף די טרעפּ אזוי ווייס,
די נאסן ווי זילבערנע בעטן,
די בוימער באַהאַנגען מיט אייז,
די קוסטעס ווי ווייסע בוקעטן.

דער ווינט מיט א זילבערנעם קאָם,
קעמט כלה'ס געפּוידערטע לאָקן.
איז ערגעץ די כלה פּאַראַן,
א קלייד ווי פון זילבער געטאַקט איז.

שפּילן די ווינטן אף פּלייט,
שפּילן די ווינטן אף טשעלאָ,
לאַמטערן, א גאַלדענע קווייט,
האַרציק אזוי די קאַפּעליע.

גייט שטורעם אין ווייסן א טאַנץ
וויגן זיך טירן און טויער,
דער זילבערנער שניי אין זיין גלאַנץ,
ליכטיקט די נאָרנס פון מויער.

מיין שויב קוקט אין דרויסן ארויס,
ווי הענגלייכטער ברענען די שטערן,
ביז וואנען עס לעשן זיך אויס
די לעצטע פּאַרגלייזטע לאַמטערנס.

פאר דיר

פאר דיר, מיין בייגעלע פאפיר,
וועל איך זיך שטיל פארטרויען
דאָס וואָרט וואָס מאַטערט אזוי אָפּט
און וויל ניט גיין פארלוירן.

עס ברענט דער מאַרד, עס שאַרפט די צונג,
מינוטן פון מיין לעבן —
דאָס שענסטע וואָס מיין וועלט באַזיצט,
פאר א געשאַנק דיר געבן.

דערהויבט מיך אזא פיין געפיל,
קומען פויגל-ווערטער —
די שענסטע קלייב איך אויס פאר דיר,
דאָס איבעריקס צעשטער איך.

דאָך בלייבט אזוי פיל ניט דערזאָגט,
אזוי פיל נאָך געשטאַלט זיך,
אין העלע פלאַמען פון מיין זעל
א כישוף-וועלט באַהאַלט זיך.

וועט קומען ווען אזא מינוט,
ווען אלץ וועט ווערן קלאָרער,
א פלי טאָן וועט מיין שטיל געזאנג
דורך דיכטונגס פיינסטער שורה.

טרערן אף די שויבן

אף די שויבן וויינט דער רעגן,
טרערן אף די שויבן.
ווינטן שרייען אף די ראָגן,
וויילן אונז באַטויבן.

זוכן אין דעם שוואַרצן אַוונט
אירע גרויסע אויגן;
שווייגן אירע דינע ליפן.
טרערן אף די שויבן.

ס'איז דער צער אדורכגעגאנגען,
טיף דעם קאָפּ געבויגן.
ס'האַט דער אַוונט דאָ צעהאַנגען
טרערן אף די שויבן.

אירע ברעמען רונדער, דינע,
שוואַרץ ארום די אויגן.
און מיר זיצן דאָ צוזאַמען,
וויילן זיך באַטויבן.

דאָס ווערק

פארענדיקט ליגט דאָס ווערק.
איך מיש די פרישע בלעטלעך,
עס ציטערט, פלאמט מיין זעל,
און אלע ווינקלען גלעט איך.

אזוי פיל פרייד דערפרישט,
אזוי פיל ריינעם אמת.
אין יעדער שורה שיינט
א פינקלדיקער רמז.

א דאנק אף ליפּ צעגליט,
א ליבשאפט און דערהויבונג.
דער שאפער ווערט מיר ליב,
זיין וואָרט פאר מיר — א גלויבן.

זע, פארלאנג פון מיר ניט פיל

זע, פארלאנג פון מיר ניט פיל
אין דעם קורצן לעבנס-שפיל —
מינע שעה'ן אויסגעבענקט,
האָב איך זיי אוועקגעשענקט.

קלייניקייטן נאָך א פאָר
בין איך נאָך אליין ניט קלאָר,
ווער עס בענטשט און ווער עס שעלט —
אזא מאָדנע איז מיין וועלט.

כ'האָב א העפטל און א בלום,
אזא זעלטענער פארפיום —
כ'בלעטער, בלעטער אלע טאָג,
טראכט, און ס'איז מיר ניט גענוג.

בין איך סרענקלעך ניט בארוט,
טונק די פעדער אין מיין בלוט,
שרייב איך אָפט, ניט אָפּגעהיט —
מענטשן רופן דאָס א ליד.

אום צו שטילן דיין פארלאנג
גיב איך דיר אַט דעם געשאנק
פון מיין קורצן לעבנס-שפיל —
זע, פארלאנג פון מיר ניט פיל.

מיט פארמאכטע אויגן

פארשלאָסן מיינע אויגן —
פויגל דורכגעפלוויגן;
שארפע מעסערס בלאַנקע,
שרעקנדיק געדאנקען.

פרעמדע ווייטע שטימען —
קיינער וועט ניט קומען;
בלויז די נאכט באַנומען,
פלעכט די שוואַרצע צעפּ.

אונטן — טיפע תהומ'ען,
פאַל און פאַל איך ווידער;
נעמט עס ניט קיין ענדע
צו די שווינדל־טרעפּ.

שמאַלע גרינע שויבן —
וויל מיך ווער באַטויבן;
פאַלן צו דער נידער
פוסטע, וויסטע קלעפּ.

יעדעס וואָרט — א רמז —
זוכער פון דעם אמת;
בלוטיקע לאַמטערנעס,
בלוטיקט יעדער טראָט.

בין איך אויך געקרייציקט,
צווישן די צערייצטע,
אף פארקרומטע וועגן
זוכנדיק אַ נאָט.

מיט פארמאכטע אויגן
קאָן איך קוים נאָך הערן
פאַלן פון די שטערן —
טויטע וועלטן ארום.

פרעג איך און וויל וויסן —
ווערט מיין זיין צעריסן;
שווייגט דער בייזער חושד;
קאַלטע הענט פון צווייפלען
נעמען מיך ארום.

אין בלױען לױטער

נאנצפרי. פארשלאָפּענע בערױזע-ביימלעך.
די בלױע לױטערקױט מאַכט טױפּער נאָך די וועלט.
די הענער קרױען אױס וואָס מיר איז אזוי היימלעך
און היימלעך קלױנגט דער גלאַק ארױן אין מיין געצעלט.

געדאנקען קומען, צאפּלדיקע, פּרױשע,
און הױערן אומגעשטערט, פּארשפּינען מיין געמיט.
יעדער וואָלקן-שטיק באַם שאַרף פון האַרױזאַנט-שניט
זינגט פון זיך ארויס אין לױטערקױט א ליד.

איבערשאַף פון נעכטן א זעאונג פון א מאלער,
א נייע וועלט באַשאַפּן, די נעכטיקע צעשטערט.
גרודעס בלױקױט לױגן אין די ווייטע ווינקלען
און דער מאַרגן-שטערן נידערט צו דער ערד.

האָב איך מיט דעם אלעם א נאָענטקױט פּארבונדן,
איז מיר אזוי טױער די לױטערקױט פון בלױ.
ערד, איך בין דיר מוחל אלע דייענע וואונדן —
גיב מיר בלױז פּאַרזוכן די לױטערקױט פון רג.

האַרבסט-רעגן

נעבלדיקע שױבן; רעגן גיסט און גיסט,
און די גאס איז לױדיק, און מיין וועלט איז וויסט;
קױנער קומט צוגױן און קױנער איז אוועק.
האַרבסט, אין לאנגן דױער, רעגנט אן א ברעג.

שפּילט ווער אף א פּידל, אזוי מיד און קראַנק;
נאָנט עס אזא שטימונג, טוט עס אזוי באַנג.
שפּרױנגט דאָס קינד אין צימער, לאַנגווייל ציט די צײַט;
פּוסטקױט איז אין האַרצן, ווינטער איז ניט ווייט.

וואַכעדיקע שעה'ן, שױיגנדיקע ווענט;
קומט צומאָל קױן דרימל. הענגען מידע הענט;
פּאַלט קױן וואָרט ניט איבער און ארום איז וויסט.
נאָנט עס אפּן האַרצן און דער רעגן גיסט.

פרידלעכע שעה'ן

מיין וועלט פון טומל און געיענ,
זיך אפרוען מען טאָר ניט.
פארטאָג, באַנאַכט, אין שטרויכל־וועג,
א יאָגן זיך נאָך נאָרניט.

איך בענק נאָך דיר, איך בענק אזוי,
מיין הארץ גייט שוין אריבער.
מיין נאַכט איז שוואַרץ, מיין טאָג איז גרוי,
מינוטן — קראַנקער פיבער.

צי ביסטו אין דעם זאנגען־פערל
באַם האַריוואַנט דעם קלאָרן?
צי ביסטו ערנעץ גאָר עקוועלט
אין מיטן וואַלד פארלאָרן?

א בענקשאַפט ברענט מיט העליש פלאם.
מיין וועלט פון שעה'ן גרויע —
זאָג, אפשר ביסטו אין מיטן ים,
צווישן כוואליעם בלויע?

איך זוך דיך אום אין מאַרגן־רויט,
איך פרעג דעם מאַרגן־שטערן
און די טרעלן פון דער פלייט,
ווען טאָג האַלט ערשט אין ווערן.

און דו, מיין לעבן מיט גרויסן צער,
מיין וועלט — א שווערער חלום;
פון שענסטן חלום אָפּגענארט,
געמאַכט מיט אלעם שלום.

די שעה פון רו, וואו ביסטו, זאָג?
צי ביסטו דאָרט פארבליבן,
אין יענעם הויז, אה יענעם ראָג,
ווען כ'האַב גענומען ליבן?

ווען כ'האַב דאָס ערשטע מאָל דערשפירט
די שיינקייט פון מיין האַפּן,
ווען כ'האַב צום ערשטן מאָל פארצירט
מיט רויטן גאָלד מיין שאַפּן.

מיין ליבע, וואָס קאָן איך דיר געבן?

ווען כ'האָב צום ערשטן מאָל
דיין פרייד פארזוכט,
פארגעסן אלע נאָענטסטע און ליבע,
מיט דיר אליין מיין וואונטש צו זיין,
באָם בלויען פייער, באָם שאַריען;
פון דיין אָטעם יענעם וויין
ביז שכרות זיך באַטרינקען.
מיט דיין געזאנג
האָסט דערוועקט אין מיר
דעם לעבעדיקן קוואַל
וואָס שלאָנט אַרויף
מיט לייַדנשאַפט
צום הערלעכן געזאנג.

מיין ליבע,
מיט וואָס זאָל איך באַצאָלן
פאַר אזוי פיל גליק?
מיין האַרץ איז דאָך אזוי צו קליין,
מיין לעבן איז צו אַרעם,
און מיינע וואונטשן —
זייפנבלאָזן.

מיין ליד — אן עכאָ בלויו,
א שאָטן פון א קראַנקער ליבע.
מיינע ווערטער שטאַמלען.
דאָס ביסל פייער אויסגעצערט —
נעם דיר דאָס ביסל אש,
צעשיט עס אף די בייטן,
וועלן לעבעדיקע
בלומען וואַקסן,
אפשר מירטלעך,
אַדער ווייסע לייעס,
און פּרילינג - ווינטן
וועלן זיי פאַרוויגן
און פאַרשפּילן.
ליבע מיינע,
מער קאָן איך דיר ניט געבן.

צינד אָן אלע לאַמפּן

צינד אָן אלע לאַמפּן!
שוימיק איז דער וויין!
שוועח די לאסט פון לעבן,
שכור וויל איך זיין!
קורצע לעבנס־שעה'ן
אין א ים פון דראנג.
רופט שוין ווער באַם טויער:
ס'איז שוין זון־פאַרגאַנג.
אייל זיך צו צו כאַפּן
נאָך אן אויגנבליק.
לעבן איז א חלום,
כאַשאפט דיך און דערשטיקט.
צינד אָן אלע לאַמפּן!
שוימיק איז דער וויין!
שווער די לאסט פון לעבן,
שכור וויל איך זיין!

אַפענע טירן

עס קוקט אריין דער טאָג
דורך די שפאלטן פון דער וועלט.
דער דאָך, ווי שארפע ציין
פון הימלשן געמעל.
דער חושך ערגעץ צערט;
אף זעק און פעק און סנויל
זיצט הונגעריק א דור,
פארשטומט פון שרעק און גרויל.
די טירן פון דער וועלט
צעפענט זיינען ברייט.
ווער וועט זיין דער לעצטער
געקאוועט צו דער קייט?
ווער וועט זיין דער ערשמער
צו פארשעלטן איר געביין —
א וואָרף געמאָן צו דער וועלט
דעם ערשטן בעסטן שטיין?

אין מיטן דער נאכט

אין מיטן נאכט

צעשוויבערט אזא וואָרט:

א קינסטלער נעמט

א זעלטענעם אקאָרד.

א טשאטע טענער

מיט א שטורעמדיקן דראנג

אין לוויה פון צייט

צעפליען מיט געזאנג.

ווי בינטלעך שטראלן

פון שטערנדיקן ווייט,

ווי ליבעס־קושן

פון יונגסטע ווילד־פארשייט.

ווי ווייסע טויבן

אין פלי פון זייער שלאג,

ווי קלאנג פון וואלד

פון זעג און שארפער האָס.

די נאכט צעשוויבערט,

מיט אומרו אָנגעשטעקט.

די לופט, זי ציטערט,

פון קלאנגען אויפגעוועקט.

דער מולד

דער מולד קומט נעענטער

אריבער מיין בעט,

א שיין אזא ווייסע

וואָס ציטערט און גלעט.

א שיין אזא ווייסע,

א חלום, צי וואָס?

פארנייט ווי א וואָלקן,

פון טאָג דער פארדראָס.

ס'ווערט בעט מיינס א וויגל

מיט זילבערנעם שיין.

עס וויגט מיך ניט קיינער,

דאָך וויגט עס מיך איין.

עס זינגט מיר ניט קיינער,

דאָך זינגט זיך אליין.

ווער איך געלייטערט,

ווי מולד אליין.

איז נאכט באלד פאָריבער –

איך זיך און טראכט:

ווער האָט עס דאָס וויגל

געוויגט דורך דער נאכט?

ווערט מיר אלץ קלאָרער

אין זילבערנעם שיין:

דער מולד פארוויגט

האָט מיך איינער אליין.

גאלדענע רענדלעך

גיס, רעגן, גיס —
עס שמעקט ארום מיט גרינס,
רענדלעך וועלן פאלן פון דעם הימל.
מיט ווייסן בליט
די גארטנס אָפּגעהיט.
די זון וועט שוין דעם טרוים אליין דערשפינען.

די פריד האַלט איין
באַם ערשטן מאָרגנשיין,
רויע ערד האַלט זיך אין באַנייען.
מיט גאַב און זאנג
א פרידיקן געזאנג
וועלן ברענגען שניטער
מיט שניטערשע כל־זין.

די מיל מיט פרייד
די פליגל שוין צעשפּרויט
אף הויכע בערג
און גרינע טאַלן.
די ווינטן גרינג,
די רייטער מוטיק, פלינק,
זיי וועלן העלפן
די גאנצע תבואה מאַלן.

גיס, רעגן, גיס —
מיין וואָרט באַניי, דערפּריש
מיט ציטערדיקע
זעלטענע זומער־פאַרבן,
מיט פרייד פון פלוס,
מיט נשמה־דיק גענוס
בינדרן מיינע לידער,
ווי די גארבן.

מיין גאס מיט די בראָנזענע בוימער

מיין גאס מיט די בראָנזענע בוימער,
די זון מיט איר ליכטיקן שטויב —
עס ציען זיך וואָלקנס פארגרויטע
און קוקן אריין אין מיין שויב.

עס פאלן, ווי שפּריי, אָפּ די בלעטער,
מיין גאס ווערט אלץ עלנט און הויז.
עס זינגט נאָך אן איינזאמער פויגל,
עס ציטערט פאר קומענדין גרויל.

עס ווייגן זיך קראנקע די קוסטעס,
די בלעטלעך שוין געל און פארבליט,
די בלימלעך, זיי שטייען דערשראָקן
און ווארטן אפן בלוטיקן שניט.

עס לויפן פארהאוועט די קינדער,
די אָרעמקייט גלעט זיי די קעפּ;
צעריסענע העמדלעך און זעקלעך,
דאָך אויגן — אָן שאַטנס, אָן שרעק.

טוט פּלוצלינג א שפּיל וואו אן אָרנל,
ווערט זוניק דאָס בראָנז פון מיין גאס,
צעריויסן די טענער די שטילקייט,
ווערט ליכטיק מיין אָרעמע גאס.

בלויע טעמפלען

האָט דער הימל זיך געבויגן —
רופט עס שטערן, רופט עס אויגן —
פון קרישטאָלן די קאָלירן
בלויע טעמפלען צו באַצירן.

בלויע טעמפלען, בלויע פלאַמען,
מיידלעך פליען זיך צוזאמען,
בינדן זיך די הענט אין קראנצן,
זיכער-ווייסע שוואנען טאַנצן.

רויטע גאָרטנס, שאַטנס טריבע,
האַרפע שפילט דאָס ליד פון ליבע,
פאַרלעך שוועבען, פאַרלעך קומען,
האַלטן זיך אַרומגענומען.

רופט עס הימלס בלויער פּרילינג,
קיינער הערשט ניט, קיינער קייניגט,
בלויז באַ שטילער אַוונט תפילה
שטערן בלאַסן, שטראַלן קילן.

דורך די זיילן שווער-מאַסיווע,
פאַרבן-שפּיל דורך דער שפּאַקטיווע.
רופט עס רוים — כ'בין גאַרניט אויסן —
בלויע טעמפלען, בלויער דרויסן.

מ א י

בויםער זינגען לידער — מאי.
ניסן — בלעמער גרינען.
הענגען בלעמער לויטערע,
הימלען — ריין בושטינען.

זע איך פרייד אף יונגן גראָז,
זע איך פרייד אף קארשן,
איז מיין יוסרטוב אזוי גרויס,
זינגט עם ווער אין הארצן.

ווייסע פייגל אין א ראָד,
זון פלעכט שנורן פייער
און די שטאָט איז אויפגעלעכט,
און דאָס לעבן טייער.

ארום מיר

ארום מיר גייט די ערד,
ארום מיר שיינט די זון
און דער רוים גייט פארביי,
אלע טאָג אזוי ניי.

מיט מיין צער, מיט מיין פרייד
איז דער וועג אויסגעשפרייט,
וואָס פארגייט און פארבלייט
וועט ניט קומען צוריק.

ארום מיר יענע ראָד,
וואָס דערהויבט און פארשלינגט
דורך דער אייביקער האַנט,
דורך פאר'כשופ'טן רינג.

אָפּ גרינע ערד

אזוי פיל זאטע גרינע פרייד
זינגט ווייט אוועק מיט זומער-גראָז;
אונטער א ליפע-בויים צוויי ווייסע פערד,
זיי הירזשען אויס די פרייד איבער דער פּרעירי.

א בילן ווארפט פאָרויס א שווארצער הונט,
די סאָסנעס קוקן זיך מיט בלויער ווייטקייט איבער;
ארוםגעצאמט מיט קוסטעס פירט דער וועג
צום הויף מיט ווייסע שטיבער.

דאָס ברוינע ווייז אפּ מייַלן ווייט
ניסט אָפּ מיט גלאַנץ די זון, ווי גאַלדענע קרוינען,
און ווייסע פּויגלען פליען זיך פארביי;
עס וויגן זיך די ווייצן ברוינע.

און קיינער קומט דאָס ניט באוואונדערן,
און קיינער פרייט זיך ניט מיט אזא שפע.
די זון גייט זיך איר גאנג,
דער טיך יאָגט זיינע וואַלן,
און קול מיט ווידער-קול
וועלן קיינמאָל זיך ניט טרעפן.

פון נעכטן ביז היינט

פון נעכטן ביז היינט — אזא נאָענטער וועג,
מיט זונען-שיון, שטורעמס און שנייען —
וויפיל פארלאָרענע בלוטיקע טעג,
זיי קומען, ווי שאַטנס פארגייען.

ס'איז נעכטן געלעגן דער הימל אף דר'ערד,
צעריסענע שענסטע חלומות —
קיין אויסוועג ניטאָ, די צוקונפט איז גרוי,
די שענסטע געדאנקען ווי שמחות.

האָט פלוצלינג פארנומען זיך א העלער פארטאָג,
מיט וואַלקנס באַזונטע פון אויבן;
האָט ווידער צעגליט זיך א פרייד אין מיין האַרץ
מיט ליכטיקן האַפן און גלויבן.

פון נעכטן ביז היינט — וויפיל טרויער און שרעק,
א קאַמף צווישן גוט און ניט-גוטן,
א קנויל און א פלאַנטער פון טעג און פון נעכט,
א שפיל פון דעם ליכט און פון שאַטנס.

ד י כ ט ו נ ג

פארבונדן זיך אזוי פארקניפט,
צו ערד, צו ים, צו זון, צו רוים,
און דורך א דינער בלויער זיפ
מיין זייט צעשטויבט זיך בא דעם תהום.

צערינט די שיינקייט פון מיין זעל
אף הארטן פעלז פון גרויער וואך.
דער רעגנבויגן פארבט זיך העל
און גרינגערט מיר מיין לעבנס-יאך.

איך האָב זיך אין געוועב באַהעפט
צום מייסטערס ווילן, שאַפערס דראַנג.
דער קוואַל איז אייביק אומדערשעפט,
און סס־המות — זיין געטראַנק.

ר ע ט ו נ ג

איך אליין בין א ליד,
אזא ליד פון דעם ווינט,
ווען ער וויינט אפן הויף,
אזוי שפעט, ווי א קינד.

ווען דער אומעט איז גרוים,
און דער ווייטיק איז טיף —
איך אליין בין א ליד,
א פארלאָרענע שיף.

א פארלאָרענע שיף
אין געראַנגל פון ים,
איז די נאַכט אזוי שוואַרץ,
ווי דער פינצטערער תהום.

רופט צו מיר דער מאַיאַק:
ס'איז א רעטונג פאַראַן!
איך אליין, מיין מאַיאַק,
בין א ליד וואָס זאָגט אָן.

איך קאָן ניט זיין אליין

איך קאָן ניט זיין אליין.
מיין צימער ווערט מיר ענג,
דער אַוונט קוקט אריין
פאַרחלומ'ט און פאַרבענקט.

די איינזאַמקייט גייט אום
אין גרויסקייט פון די ווענט.
א שאַטן וויגט זיך אום,
פאַרבראַכן ביידע הענט.

א שאַרף ווי דינע זייד,
פאַלט שווער אין האַרץ אריין.
עס קלינגען ווייכע רייד —
איך קאָן אָן דיר ניט זיין.

זומער-פרייד

עס לויפט אונז נאָך די זומער־זון,
מיר יאָגן זיך און יאָגן;
די בוימער טאַנצן אַף צוריק,
צוריק אנטלויפט דער וואָגן.

דער הימל זיפט די זומער־פרייד,
די טייכן ווי די שפיגלען;
הויכע, הויכע מויערן
געטראָגן ווי אַף פליגלען.

אזוי פיל פרייד, אזוי פיל פאַרב,
אזוי פיל זונען־קושן;
א רגע לעבן דורכגעלעבט
באַגליקט מיט אלע חושים.

דער ווינט, דאָס ליכט, די ווארעמקייט
איינלן זיך און שוועבן,
און דו דערפילסט אין זיך אליין
דעם טיפן סוד פון לעבן.

פארדרום

דער טיש צעשיידט אונז ביידן,
דאָס לעמפל אין דערמיט,
דיין פראָפּיל אזא שאַרפּער,
די שויב האָט זיך צעגליט.

איך וואג באַ דיר ניט פרעגן,
דיין שווייגן מאַטערט לאנג;
די פינגער דיינע צוקן
מיט אַ גיפטיקן פארלאַנג.

איך גיב זיך אלץ ניט אונטער
און קוק און ווייס ניט וואָס;
אַ שטימונג אזא שווערע,
אַן אינערלעך פארדרום.

דאָך פיל איך אזאַ פייער,
אַן אינערלעך פארלאַנג:
אַ כאַפּ טאָן דיך און קושן,
קושן אזוי לאנג.

מיר זיצן פון דער ווייטן,
דער לעמפל אין דער מיט,
פארדרום ווערט אזוי פיינלעך,
דו שווייגסט און ענטפערסט ניט.

טוט ווער אַ צי דאָס גלעסל,
אַ כאַפּ געמאָן זיך פלינק,
אַ וואָלקן דורכגעגאנגען —
עס ווערט אונז ביידן גרינג.

באם לױטערן וואסער

פארטאָג, באַם לױטערן וואסער,
אין גרינעם פארשפונען א וועלט.
עס באַדן זיך ליליעס ווייסע,
ווי ליכט אין א מקדש צעהעלט.

דאָרט פליען די בינען געגארטלט
צום בינשמאָק מיט זשומענדיק פרייד.
עס רופן די הימלען — קומט אלע,
עס שטייען געצעלטן שוין גרייט.

פארטאָג, באַם לױטערן וואסער,
מיט פארבן פון אַראַנזש און ראָז,
שפיגלט זיך אָפּ און עס טיפערט
דער וואלד דורך א צויבערנדיק גלאַז.

עס קומען ארויס האַרעפאשנע
צום ליכט, אף די ווייצן צעהעלט,
און ווינטן מיט בשמים אנטקעגן
באַגריסן די ליכטיקע וועלט.

פארטאָג, באַם לױטערן וואסער,
קומט אלע געשפאנטע אין פרייד.
עס רופן די הימלען — קומט אלע,
עס שטייען געצעלטן שוין גרייט!

מיין טורעם

איך האָב א טורעם זיך געבויט,
ניט פון שטיין און ציגל;
פון א חלום, ליכטיק, ריין,
פון א זעל מיט פליגל.

כ'האָב א נאָמען איינגעקריצט
פון מיין טיפן בענקען;
אלע ווענדן זיך צו איר,
אלע זי געדענקען.

כ'האָב ארויסגעלאָזט פון שלאַג
אלע ווייסע טויבן;
בלויז די פרייהייט פון מיין זיין
איז מיין שטאַרקער גלויבן.

כ'האָב א ליכט אין טורעם מיין,
ברענט עס העל אָן רערן;
ס'וועט אויך ברענען לאנג אזוי
צווישן העלסטע שטערן.

אף שפּאַציר

אזא שיינע, בלויע נאַכט —
איך זיץ און ווארט אף דיר.
ס'איז דער דרויסן אזוי שטיל,
קום אף א שפּאַציר.

איך הער דאָס רוישן פון דיין קלייד;
לבנה שווימט פארביי,
ליכטיק ווערט מיין קליינע שויב.
עס שמעקט ארום מיט מאי.

איך זוך דיך אום און ווארט אף אף דיר.
עס קלאפט ווער אין מיין טיר.
דיין שטימע, יא, איך האָב דערקאָנט.
קום, ליבסטע, אף שפּאַציר.

א בריון

אָוונט־הימל שרייבט א בריון.
שטערן — ווערטער, גאָלד און פֿלאַם.
יעדעס וואָרט איז אזוי טיף,
טיפער פון דעם שוואַרצן ים.

לעז איך לאנג דאָס וואונדער־בריון,
ביז איך ווער אזוי געריט,
פרייד, און צער, פארגעסנהייט,
פון דער אייביקייט דיקטירט.

און איך לעז אזוי און לעז
יעדן שטערן מיט א ברען.
קין חידושים מער ניטאָ,
אלעס, אלעס שוין געווען.

פאלט א שטערן ווען אראָפּ
פון דער הויכער שטערן־ריי,
ברענט מיין נייגיר אזוי שטארק —
זיי א חכם און פארשטיי!

נאָקטורן

פירלען, וויאָלאַנטשעלאָס און פאגאטן,
נאָקטע פארבויגענע די צווייגן,
אָוונט האָט די שטערן שוין צעשאָטן,
וויינען וויינטן, בלייבן גאָר ניט שווייגן.

ציטערן די דראָטן אה די טראַקטן,
שרעקט א באן די ווייטן פון דעם וואַלד,
ציטערן די טענער אָפּגעהאַקטע,
פאלט פון אויבן א מעטעאָר און פאלט.

הילכט די נאַכט זיך טיפער אין איר חושך
און באַהאַלט די שטערן — ווייט צעשאָטן.
וויינען פירלען האַרציק, ווי די קינדער,
וועקן טרויער אין אָוונט די פאגאטן.

מיין הארץ זינגט

זאָל זיין שטיף — עם זינגט מיין הארץ

א נאכט געזאנג.

די שטערן קוקן דורך מיין שויב,

דאָס רערל ברענט אזוי אינטים,

דער זייגער שלאָגט

און ציילט מיין פּוֹלם.

ס'איז שטיף. מיין הארץ זינגט

דאָס נאַכטרגעזאנג.

ווי ווייט איז פון מיין שטוב צום פארק?

דאָרט שלאָפן הוילע אף די בענק.

דער אָוונט קוקט אזוי געקרוינט

מיט קאַלטער קרוין פון שטערן גרין,

ווי אין א שווארצער וועב פארשפינט,

די הונגעריקע ניט געוועקט,

מיט צייטונגס־פאפיר צוגעדעקט.

צעקאָפּנס? עי, ניט פרעג, ניט פרעג...

דער אָטעם, ווי א שארפע זעג,

שלאָף אויס — שלאָף איין, שלאָף אויס — שלאָף איין...

מיין הארץ זינגט פון א וועלט מיט פיין.

נאך שענער ביסטו היינט

נאך שענער ביסטו היינט, מיין לעבן,
אזוי פיל זון, אזוי פיל ליכט,
אין דיינע זוניקע געוועבן
ווערסט דער עצם פון מיין ליד.

עס ווערט מיר קלאָרער וואָס פארהוילן
אונטער דיין שלייער האָסטו לאַנג,
ווען האַרבסט־יק אלעס הויבט אָן פוילן,
פארנעמט מיין האַרץ שוין ניי געזאַנג.

נאָך נעענטער פיל איך דיין באַרירונג,
נאָך האָפּערדיקער, ווי דער רויש פון ים,
דו ווערסט מיין זעלעס צירונג,
ווי אַ בלום אין האַרבסט צעפלאַמט.

נאָך שענער ווערסטו מיר, מיין לעבן,
ווען מיינע טעג, די קאַרגע טעג,
אין דיינע זוניקע געוועבן
באַשירעמען מיין שטרויכל־וועג.

כשוף-שפיר

אויפניין וועל איך, ווי אַ חלום, ביז די הויכן,
שטערן וועלן טוליען זיך צו וואַלקנס,
ווינטן וועלן קעמען גרינע גראָזן,
בלוועל מיין פנים אין דיין בלויען טוך באַהאַלטן.

ס'וועט דער טייך די קלאָרע שטערן וויגן,
ס'וועט דער וואַלד זיין שטילן הלל זאָגן,
איבער פּרעצירס האַלב־נאַקעטע און רויע
וועלן גאַלדיקע ווייטן טאַגן.

טיפער וועל איך אין דיינע סודות דרינגען,
מיטן פלאַקער אין האַרצן, ווי אַ לאַמטערן,
מיט דיין שיינקייט וויל איך זיך באַהעפּטן,
ביז נאַטור וועט שפּילנדיק מיך אליין פאַרצערן.

זומער-טעג

דער זעלטענער פרישער באגינען,
מיט גרינע אָן־סופ'יקע ווייטען,
מארמאָר־געשליפענע וועלטן
מיט עכאָס פון זילבערנע פלייטן.

די פארמערשע שטיבער און גאָרטנס,
און ווייטער, דער וואַלד דער סאָסנאָווער —
איך שטיי א פארנאפטער פון שיינקייט,
איך שטיי א צעקלעמטער פון בענקשאפט.

עס ווייגן זיך בוימער און רוישן
מיט זילבערנע פעדים די בלעטער,
די זונקע רעדער צעיאָגטע,
פון פייער צענאָסענע געטער.

אריבער די גאָלדענע ווייצן,
אריבער די שפינוועב פון בלומען,
וואַלקנס זיך בייטן און פארבן,
פארשווינדן און אנדערע קומען.

וועלטן, איר שיינע און ליבע,
פון פריידן, פון צער און ניטרווערן —
אזוי פיל דערפרייאונג און גלויבן,
אזוי פיל פארצווייפלונג און טרערן.

און אפשר בין איך שוין געווען

און אפשר בין איך שוין געווען
און האָב דאָס אלעס שוין געזען —
דעם זון־פאָרגאנג, דעם ברייטן טייך,
די ווייסע פויגל אין בלויען רייך.

און אפשר איז גאָר מיין געביין
פון ווייסער רויז און זונען־שוין,
וואָס האָט געבליט אין גרינעם טאָל —
און כ'לעב אין וועלט דאָס צווייטע מאָל.

און אפשר זינג איך דאָס פון לאַנג,
דאָס ליד פון אייגענעם פאָרגאנג,
ווען בליט פון ווייסער רויז מיט גליק
באַנייט דעם פריילינג מיט פרייד צוריק.

מיין פרייד

מיין פרייד איז א בליץ אין זיגזאגן,
א בלוטיקער שניט אין דער וועלט,
א חלום וואָס ווערט באַלד פארפאלן,
א זייל וואָס האָט ווייט זיך צעהעלט;

א קלייניקייט, גאָר אומבאַדייטנד,
א זיידענער שמייכל פון קינד;
מיין פרייד טוט א שפרונג אפן בוזים,
א צערטלעכער קוש — און פארשווינדט.

מיין פרייד איז א קוק אזא שאַרפער,
וואָס עפנט דאָס הארץ אזוי ריין
און טוט מיך א הויב צו די הויכן,
וואו כ'קאָן זיך פאָרגעסן אליין.

שווייגן

שטילער, שטילער ציט זיך לאנג דער אָוונט,
זיידענע פאַרהאַנגען האָט די נאכט צעהאַנגען.
זיצן מיר און ווערן אזוי נאָענט,
פלאַקערן די הייליקע פארלאַנגען.

גאַסן מידע שלאָפן צווישן וועלטן,
אף א שויפֿל יאָגט זיך די לבנה,
אף די וואַלקנס לופטיקע געצעלטן,
ווי חלומות, זיינען לאַנג צערונען.

טוליען, טוליען מיר זיך איינס צום צווייטן,
אַזא אומעט לינט צווישן בידן,
און עם שמייכלעך ווייטע שטערן רויטע,
צאַרטע פינגער גלעטן זיך און רעדן.

אָוונט

אָוונט לייגט זיך אף די ברעמען —
קום און שליס די אויגן צו.
צווישן אלע פיינסטע נעמען
וועל איך אויך געפינען רו.

זאָל מיין הארץ ניט טאָן קיין צאַפֿל
באָ דעם לעצטן שאַרפֿן רים,
צו דעם ווייטסטן הויכן שטאַפֿל
זאָלן דינען מינע פים.

און דערנאָכדעם — שוין אריבער,
אונטער ערד־שיכט, אונטער שטיין;
צווישן שטיינער, אין די גריבער
וועט מיין שטויב ניט זיין אליין.

ז י ג ז א ג ן

פאראן א וואָרט אזא
וואָס עגבערט און פארשעמט.
פאראן א קוק אזא
וואָס כשופ'ט און דערנענט.

פאראן א קוש אזא
וואָס פייניקט ביז צום ביין.
פאראן א פרייד אזא
וואָס וויינט אה זיך אליין.

פאראן א פרייד אזא
וואָס גרינגערט דיין געמיט.
פאראן א וועג אזא
וואָס פירט דיך און פארפירט.

פאראן א שטים אזא
וואָס וואָרנט און זאָגט אָן.
פאראן א שרעק אזא
וואָס יאָגט דיך שטענדיק אָן.

פאראן א זון וואָס גליט
און דייע טעג צעהעלט
פאראן א פרייד אזא
וואָס באַנייט די וועלט.

די זון באַ מיר צוגאַסט

די זון האָט זיך צו מיר פאַר'נגב'עט,
ארויף אף די שטיגן גאַנץ הויך;
פון זילבערנע פאַסן איר מאַנטל,
פאַרמאָנט זי א ריזיקן כוח.

א קוק געטאָן פריילעך אין פענצטער,
גוטמוטיק אזוי זיך, גאַנץ פריי,
צעשמייכלט זיך איבער די בוימער,
וואָס זיינען באַהאַנגען מיט מאַי.

גו, בין איך דאָך שטענדיק פאַרנומען;
כ'טראַכט זיך: וואָס גייט עס מיר אן
דאָס ליכט און דאָס שפּיל מיט די פינגער
פון גליאַיקער, אייביקער זון?!

עס האָט זיך די זון ניט באַליידיקט —
גוטמוטיק, מיט גליאַיקע הענט,
דערלאַנגט מיר א פינקל אין פנים;
כ'האָב פאַר די ווענט זיך פאַרשעמט.

פאַרן שטורעם

ווי שוואַרצע שאַף טרייבט אָן פאַרנאַכט
אין הימל-בויג. מיט רעגן שמעקט שוין.
די ווינטן האָבן זיך צעלאַכט,
די וועלדער שטייען האַלב-אַנטפּלעקטע.

די בלעטער בלוי און ווייס און רויט —
זיי הויבן זיך און פאַלן ווידער,
ווי טשאַטעס פּויגל פאַרן טויט,
וואָס זינגען אויס די לעצטע לידער.

די בליצן שאַרפן אין זיגזאַג
דורך תהום פון פייערדיקע ימ'ען.
דער דונער שפּאַלט אף צוויי מיין האַרץ
און צינדט עס אָן מיט שטורעם-פּלאַמען.

דאָס לעבן אין דאָרף

דאָס פעלד שטייט שוין נאקעט.
אָן-סופ'יקער שטח.
די ווינטן זיי רייטן
אף טרוקענע בלעטער.

א זשמעניע מיט געסלעך,
א צווינטער אינמיטן.
דער הימל צוקאָפּנס
א קרייץ אַ צעגליטער.

דער טיך פאלט אראָפּ
אף די פעלזיקע שטיינער.
די שטעכעלקעם רויטע
מיט בליציקע קרוינען.

די זון א צעבלוטסקטע
קלעטערט אף פלויסן.
פון יענער זייט בערגלעך
פארלעשט זי די קנויסן.

די געלע בהומות
מיט דאָרפישן טרויער.
זיי ווערן ווי כמארעם
אין ווייטקייט פארלוירן.

די שטילקייט זי ווינט זיך,
ס'ווערט אלעם אנטשוויגן.
דער דאָרף וועט פארציען
זיין איינזאמען ניגון.

מיינע לידער אין העפט

כ'האָב אויסגעזונגען מיינע לידער
אין העפט, אף בלעטער פון פאפיר.
איצט ניי איך אָפּ פון אייך א מידער,
פארשלאָסן הינטער זיך די טיר.

עס טרעפן מיך אין וועג די שמערן,
דער ווינט, דער טיפער ווייסער שניי —
זיי זינגען איבער מיינע לידער,
וואָס ליגן אין מיין העפט מיט וויי.

איך לויף דורך גאסן און דורך פארקן,
דורך רויש און שימער פון דער שטאָט —
און זיי דערמאָנען מיינע לידער,
אויך זיי באַזינגען מיר מיין גאָט.

איך לויף צו אַרעמע און שוואַרצע ווינסלען,
וואו נויט באַהערשט און נאָכט פארדומט —
אויך זיי דערמאָנען מיר די לידער,
וואָס ליגן אין מיין העפט פארשטומט.

מיין ניגון

גרינע זאנגען, גרינע כוואליעס —
ס'וועלן ווינטן זיי פארוויגן.
כ'האָב מיין צער אויך איינגעשפונען
אין דעם יום־טובֿ/דיקן ניגון.

אפן גרינעס מאָך פון בויער
וועט זיך אָפּשפיגלען דער מאָרגן
וועלן צווייגן מיר אנטפלעקן
וואָס דער שטאַם האָט לאַנג פארבאָרגן.

ס'וועט אויך שפרודלען דורך די פינגער
אף מיין אקער, אף מיין שיער.
פון דעם סנה וואָס קאָן ניט שטאַרבן
וועט א שפּרייז טאָן העליש פייער.

עס לויפט די באַן

עס לויפט די באַן צום פלאטערדיקן אָוונט.
די ווינט־מיל שפּרייט די פליגל צום פארנאָנג.
יעדעס בילד, וואָס שווינדלט אָפּ, ווערט נאָענט;
עפעס טוט מיר אזוי האַרציק באַנק.

איך בין פארבייגעגאנגען פופציק האַרבסטן,
פופציק זומערס האָבן שוין פארבליט.
און מיין וועג דער שווערער רויט געפארבט אין,
יעדער הלום — אן אָפּגעוועלקטער בליט.

די זון, די זון — זי האָט מיר פיל פארשפראַכן...
מיין לעבנס־טאָג פארנייט אף טונקעלער ערד
מייע האָפענונגען ליגן שוין צעבראָכן,
און מייע טרוימען — רויך פון פייערווערק.

די בלייבע רויו

בלייכע רויו, שטילע רויו,
כ'וואַלט נעמען אין מיין רויו —
שטייט מיין רויו האַרט באַם ים;
ס'איז קיין שלום ניט פאראן.

ס'לויפן כוואליעס פארביי שווארץ,
ס'טראמפלען ווינטן אין מיין הארץ.
שפילט די נאַכט אף איר פלויט
בלויז ניגונים פון נויט.

פליען פויגלען ווען אָן,
טראָגן ליכט פון דער זון,
צינדן אָן מיינע ווענט
און איך זע ווי עס ברענט.

בערנט מיין וועלט אינמיטן ים,
און מיין רויו איז אויך אין פלאם.
ס'איז דער שטורעם אזוי גרויס —
ניטאָ קיין שלום אין מיין רויו.

צו די בוימער

איר בוימער, איר זיינט מיינע פריינט,
צו אייך וועל איך זינגען דאָס שענסטע.
ווי שיינ אייער רוישן איז היינט,
מיט בלעטער, מיט גרינע געבענטשטע.

די זון קומט צו אייך זייער פרי
און זעצט זיך אף אייערע צווייגן.
די פויגלען אין הימלשן פלי
באהאלטן אין נעסט זייער שווייגן.

די ווינטן פארקעמען אייערע קעפ,
די רעגנס אייך צוואַנגן און וואשן,
די פייגל, אין טענער פון גאָלד,
די ריינסטע מעלאָדיעס פאַסן.

דער רייכסטער און זאפטיקסטער דופט
ניסט זיך אין הארצן ווי בוימל.
דער הימל זיין בלויקייט פארשפרייט
און גרינג איז אייך, גליקלעכע בוימער.

איך קום צו אייך, בוימער, און שאַף,
שאף מיינע לידער, די דינע,
שפין פון דעם גרינס און פארפיום
א זעלמענע איידעלע שפינונג.

א וואָרט אזא

איך האָב אזוי פיל נאָכגעדענקט און נאָכגעזוכט,
א נייעם אויסדרוק, אזא מין וואָרט געפינען,
צו באַצירן און באַקליידן דײַך.

איך האָב אַרומגעזוכט א מאַנטל אזא הימלישן,
א שטערן אזא ליכטיקן, א טראָפּן אזא פאַרביקן,
און פליגל געטלעכע צו פליען.

זיינע אלע ווערטער אויסגעדראָשענע,
אלע פאַרמען אויסגעגאַסענע,
אלע לויבן אזוי געבעכדיק,
אלע קלאַנגען אויסגעקלונגענע,
אלע שטאָפּן ניט קיין אייביקע.

בין איך אוועק צום ים צום אייביק־גייענדן
זיך איינגעוויקלט אין דער נאַכט דער אייביקער,
זיך אָנגעטרונקען מיט לבנה־ליכט א שמאַכטנדער,
די אויגן איינגעגראָבן אין כוואליעם שוימענדע,
מיין האַרץ פאַרנומען האָט געזאָנגען ימ'ישע —
און בין שטום געבליבן, ווי דער ספינקס אין מדבר זאמדיקן.

אף קאנאדער פריירים

1.

נאקעטקייט אף ווייטע פליינען.
צופן נאך די שעפעלעך די פאשע.
רענגס וועלן קומען, גרויסע רענגס,
און די זומער־טעג פארוואשן.

פירן כמורנע פארמערס
בהמות אף דער פאשע...
דערשראָקענע סאָראָקעס
צעשוּיבערן די שטילקייט.
עס שטאַרצט ארויס א ווינטמיל
מיט אָנזאָג פון א ישוב.

2.

ווייטע אומעטיקע פריירים וועלען,
גייט דער הארבסט מיט געלע טריט.
רויע ווינטן זינגען לידער.
שטיקער כמארעם גיען אָפּ און קומען.

כ'נעם צענויף וואָס איז פארבליבן אף די סטעזשקעס,
ערגעץ וויינט פארשאַלטנקייט אין קאָרן.
מיט שאַרפע הערנער קרויצט אין לופטן א בהמה.
טריפט א רעגן און עס קלאָגן נאָך די ווינטן
איבער ווייטע אומעטיקע פריירים —
און עס גלאָצן אין דער לופטן שעה'ן שווערע.

נאקעטער וואלד

נאקעטער וואלד, נאקעטער וואלד —
וואו איז דיין זילבער, דיין בראָנז און דיין נאָלד?
עס שלאָפן די עכאָס, עס דרעמלען די וועגן.
קיינער וועט היינט דיר ניט קומען אנטקעגן.

דער טאָג און די נאַכט, זיי באַוואַכן דיין גרויס,
די וואַלקנס, ווי נאַנעס, זיי קומען ארויס.
די שטערן, ווי לאַמפן פארקילטע אף ווענט,
לבנה, זי שפרייט אויס די בייניקע הענט.

דאָך הערט זיך א שאַרף פון א צווייגן-געפלעכט —
עס וועקן זיך שוואַלכן צום נידער פון דר'ערד.
עס האָבן זיך ווינטן אף לאַנקעס צעלאָזט,
עס האָבן זיך שטערן, ווי פונקען, צעבלאָזט.

האָט א טרייסל געטאָן זיך דער וואלד מיט אמאָל.
דערוואכט האָט פון טיפן א זילבערנער קול.
דערוואכט האָט די זון, נעמאכט אלץ אזוי גראם —
דער פּרילינג, ער קומט מעבר-לים.

ביִלְדֵעֵךְ

עם לופט פארביי א וועווערקע און טראַנט אין מויל א ניסל.
די קאץ, זי צערטלט זיך אין ליכט און וואשט דאָס ווייכע פיסל.
דעם שכנ'ס מיידל גייט פארביי מיט סאמעטענע שויכלעך,
אירע באַקן — זונען צוויי, צו באַשרייבן אין די ביכלעך.

געמיטלעך גיי איך דורך די גאס. די לופט איז אזא פרישע.
אין יעדער טיר, אין יעדער שויב מיך שוועסטערלעך באַגריסן.
„גוט מאַרגן, הער!“ „גוט מאַרגן, סער!“ דער הימל איז א ריינער,
אין ליכט און שאַטן שפילן זיך די שלאַנקע, באַגאַנזע בוימער.

די קראַמען, שעפער, שוויפענצטער, מיט אלדאָס גוטס פאר קונים,
דער בלינדער מיט צייטונגען, מיטן שמייכל אפן פנים;
פאָליסמאַן שפּרייזט מיט פּוילע טרויט, פארוקט דאָס בלויע הימל,
דער בעטלער זיצט באַם גרויען ברוק און קוקט אָף אלץ מיט ביטול.

ווייכע ליכט

אין דעם גאַרטן שימערירט ווייס און פלאַטערדיק א ליכט.
ברענען זוניק אלע צווייגן, און די גרינע בוימער שווייגן.
זיינען סטעזשקעס דאָרט פאראַנען, טרעפן מיר זיך דאָרט צוזאַמען,
זי, מיט לויטערן געזיכט, אימער ווייס אין גרינעם ליכט.

כאַפט דער ווינט אויף אונזערע רייד, איבער ווייטן שפּרייט זיי אויס,
אויב ס'איז טרויער אָנגעווייט, טרינקען דאָס די טויען אויס,
פון באַגינען צו באַגינען זינגען פיגל, זינגען בינען,
כאַפן עכאָס אויף די טענער און זיי ענטפערן נאָך שענער.

טאַנצן ווייסע זילבער-ליכט, און די ווייטקייט שימערירט,
פון באַגינען צו באַגינען זאָל דער הלום ניט צערינען.
זי מיט לויטערן געזיכט, שטענדיק ווייס אין גרינעם ליכט.
ברענען זוניק אלע צווייגן און די גרינע בוימער שווייגן.

דער אַמעם פון דערוואכונג

אקאציע, בעז, צי וויינשלבליט
טרינקט אָן, פארשיכור'ט מיין געמיט;
אף יעדער רויז, אף יעדער קווייט
זוואַלט זון איר חלום אויסגעשפרייט.

אף וועלכן קוסט, אף וועלכן בוים
הענגט שענער יענער וואונדער-טרוים,
ווען האַרץ דערשפירט די מייסטער-פרייד,
ווען צונג ווערט שטום און גאַפט אָן רייד?

באָ וועלכן קוואַל און קלאַנג און רויש
שפרייט רוים זיין בלויען אטלעס אויס,
און דעקט מיט רו אלץ צו וואָס יערט,
און מאַכט ניט רייכער אונזער ערד?

א וועלכעס אויג, א וועלכעס האַרץ
וועט ניט דערפילן די וואונדער-מאַכט?
דאָך זיינען זייער פיל פאַראַן
וואָס זייער וועלט איז פול מיט סם.

מיט וועלכן קלאַנג, מיט וועלכער פאַרב
האַט טיף א וואָרט זיך איינגעקאַרבט,
דורך מייסטער-פינגער און צאַרטן ריר
די אייביקייט אַנטדעקט אין מיר?

אפן וואנדער

פילע לענדער דורכגעגאנגען,
אויסגעטראָטן אלע מערק,
אויסגעביטן מיינע טרוימען
אף דעם שטיקל ברויט פון ערד.

איינגעאָטעמט אלע שטויבן,
אויסגעשוויגן ביזע רייד,
מיינע ווינקלען אָן א גלויבן
און מיין לעבן אָן באַשײד.

פופציק זומערס ניט־געבענטשטע,
פופציק זומערס אויסגעבענקט;
מיין פארמעגן — וואונטשן שענסטע,
מיינע פערל אויסגעטיילט.

האַט זיך פילעס שוין געביטן
אף מיין שווערן וואנדער־וועג,
אלטע שטרויכלונגען פארמיטן,
זון פארגיטיקט מיינע טעג.

איבער דעם ווייסן בריק

איבער דעם ווייסן בריק, איבערן ווייסן טאָל
ליגט פארנאכט א בלויער און גאפט פון בערג מיט שניי.
פאבריקן גאַרגלען אויס: „איר מענט שוין גיין אַהיים!“
דאָס רויטע בלוט פון טאָג פליסט ערגעץ ווייט אוועק.

אף ווייסע פליגל טראָגט דעם אומעט פון פארנאכט
א טשאטע פייגל ווילד פון ברענענדיקן לעיק.
דער טאָג איז שוין צו ענד, די ווינטן פליען אָן,
עס ציט זיך ווייט דער בריק איבערן ווייסן טאָל.

אומהיימלעך סקריפען שווער די רעדער אפן בריק;
ווער ווייסט וואָס פירט מען דאָרט: דעם טרויער, צי די פרייד?
די זון, די זון האָט זיך אזוי צענגליט,
ווי צום לעצטן מאָל מיט וועלט וואָלט זיך געשיידט.

איך פאָר פארביי דעם בריק, און עפעס אין געהיים,
פון ווייסן טאָל ארויף א שטימע זינגט גאנץ שטיל.
צי זינגט דער ווינט אזוי? און אפשר גאָר א קינד?
און אפשר זינגט מיין הארץ אזוי און ווייסט ניט וואָס עס וויל.

זוניקע פאסן

כ'האָב זיך אויפגעכאפט פארטאָג —
די שטאָט איז נאָך געשלאָפן,
איבער דעכער האָט באַגינען
ס'ערשטע ליכט פארוואָרפן.

א פאָס אהין, א פאָס אהער,
מיט בלוי שטאַל-גלאַנץ פון ניקל.
ס'האָט זיך פון דער מזרח-זייט
א ברייטער פלאַם צעוויקלט.

עס האָט זיך אָנגעכאפט מיט פלאַם
מיין ווייסער קאַפּ, מיין שטערן.
מיין צונג געברענגט האָט אַזאַ וואָרט,
וואָס האַלט נאָך אין דעם ווערן.

מיט קופער-מעש און זיילן ליכט
האָט טאָג אַף ערד גענידערט.
נאַטור אליין מיט פאַרב און פלאַם
האָט אויפגעטוכט מיט לידער.

מיין גארטן

פאראקערט מיין גארטן, פאראקערט.
דער ווינט האָט די קערנער פארזיט.
די זון האָט מיין גארטן געצערטלט,
מיין ארבעט מיט שווייס און מיט פרייד.

וואו נעמט מען די ברכה פון רעגן?
מיין האַרץ איז שוין מיד פון דעם שטויב.
איך ווארט אפן אויפנאנג מיט קלאנגען,
איך ווארט פון מיין פראצע דאָס לויב.

עס שווייגן די פויגל די מידע.
עס בלאסט נאָך מיין טויאיסע פרי,
עס בלאָזן שוין פראַסטיקע ווינטן —
אף אייביק פארלאָרענע מי...

עס יאָגן זיך זילבערנע שטורעמס.
איך קוק אף מיין אקער און שטוין:
וואָס פון מיין גארטן וועט ווערן,
ווער וועט פארהיטן מיין לויזן?

מיטן פייער פון דיינע אויגן

ווייכע טריט מיט סאמעט־שיכלעך —
אזא פרומקייט אין דיון גאנג,
אזא הייליקייט צעליכטיקט,
נאָר דיון קערפער איז געזאנג.

זונען־ליכט באַ בידע זייטן,
טעמפלען בלויע, ווייט און דין.
ווייסע מאָרגנס, גרינגע, רייטן,
ווייסט עס קיינער ניט וואהין.

פרידלעך בידע הענט געפרעסטע,
א שליחות לאנג דערווארט;
מיטן פייער אין די אויגן
באגענענט זי די נאכט.

פרומע ליפן, דינע שמייכלען,
קוים צו הערן אירע רייד,
וואָרט אין פריידיק שטראל געטרונקען.
זוניק וועזן, זאָג דיון באַשייד.

זומער-רעגן

גרויע, וואָלקנס רייטן, רייטן,
זומער-רעגן לויפט פון ווייטן,
דונער האָט זיך שוין צעריסן,
בליצן אין זיגזאגן שיסן.

דורך די גאסן, דורך די פארקן,
זומער-רעגן — שטארקער, שטארקער,
אף די וועגן, אף די שלאכטן,
אף די פעלדער אף די רייכע.

וואקסן בלומען פרישע, נייע,
זיינען בויער זיך מחיה
און עם פליצט די גאנצע געגנט
מיט זומער-הוליענדיקן רעגן.

לויפן מענטשן אונטער שירעמס,
קלאָרער ווערט א ווינקל הימל,
ס'האָבן וואָלקנס זיך באַהאַלטן,
כאַפט דער פארק א שטיקן דרימל.

עס איז מיר גענוג

דער קליינער חלק פון מיין לעבן —
א וועלט מיט בלוט און פייער,
א ווינקל, פעדער און פאפיר,
א ליד, א ליד א נייע.

א שטראם מיט ליכט, א זעלטן וואָרט,
א בילד וואָס קאָן דערהויבן —
גענוג, עס מאַכט מיר רייך די וועלט,
גענוג פון מיינעטוועגן.

א פנים, א גוטמוטיק אויג,
א ווארעם ליכטיק שמייכל —
פון ווינקל קליין, פון ווינקל שיין
וואקסט אויס דער רייכסטער היכל.

דער אַרעמער חלק פון מיין וועלט,
א וועלט מיט בלוט און פייער;
מיין חלק אזא אַרעמער,
דאָך איז עס אזוי טייער.

דו ביסט מיר געפעלן

(פאָלקס־מאַטיוו)

כ'וועל דיך נעמען ווי דו שטייסט,
כ'דארף קיין גארדיראָבעס,
פון די וואַכעדיקע טעג
וועלן מיר מאַכן שבת.

איך וועל גראַבן פלאַכע ערד,
דו וועסט קערנער זייען;
קוקרווע, קרויט און ברויט
וועלן אונז דערפרייען.

אַן א חופּה, אַן א רינג,
אַן צו ברעכן טעלער
שפּילן וועלן חתונה
דיינע אויגן העלע.

וועלן קינדערלעך אין שטוב.
טאַנצן אף די שוועלן.
קום, איך נעם דיך ווי דו שטייסט —
דו ביסט מיר געפעלן.

די ראָד

די נשמה איז מױן גאָט,
די געדאנקען — פּעדים,
שפינט זיך אויס אזא געוועב
פון שפּילעוודיקע פּעדים.

זיצט מױן גאָט אין גאָלדענער מיט
פון בלענדנדיקע ספּערן,
און דער אומרו ווערט ניט מיד
צווישן רויטע שטערן.

די געדאנקען זיינען דיין,
די געפילן דינער,
אין דעם געטלעכן געוועב
ליגט דאָס הארץ פון שפינער.

דרייט זיך, וועבט זיך גיך דאָס ראָד
אין דעם שוואונג פון ספּערן.
דאָס געזאנג בלויז אין א טרוים
א קליינטשיק קינד קאָן הערן.

אָונטשפּיר

דער שלאָף — ער גייט פון מיר אוועק,
דער ווינט — ער ווינט זיין לאנגן זמר;
די נאַכט מעסט אויס די פינצטערניש
מיט טיפע שפיגלדיקע עמער.

דער שניי — ער קושט מיין בלויע שויב,
עס שרעקט אזוי מיין ווייטער שפעטער.
דער ווינט די בויער האָט באַרויבט,
געלאָזט פארלירן א פאַר בלעטער.

ס'האַלט פעסטער צו די קארגע שעה
מיין מזל אונטער פרעמדע שלעסער.
און קיינער איז מיט מיר ניטאָ,
בלויז צייט מיט פייערדיקן מעסער.

באזונדער

איך טייל זיך אויס פון גאסן-רויש באזונדער
צום טיך אראָפּ וואו ס'ענדיקט זיך דער בריק.
איך גיי אהין בארוישט פון העלן וואונדער,
צום פעלד צעהעלט, וואָס פאנגט מיך און אנטציקט.

איך צאם זיך אָפּ מיט צאם פון גרינע קליאַנען,
דאָס בלוי געוועלב געבויגן ביז דעם גרינעם גראָז.
ניט אומעטום איז רואיקייט פאראנען.
איז שטיל, וואו שטאַט פון טומל לאָזט זיך אויס.

באַראַן א שעה, וואָס לאָזט זיך טיף פארקלערן,
איז ריין די לופט, די וואַלקנס ברייט און ווייס,
און בלוז פון ערגעץ א זשומען לאָזט זיך הערן
און פריי דאָס האַרץ פון זאָרגן ווערט דערלייזט.

טעג געוועזענע

טעג געוועזענע, זיי זיינען אזוי ווייט,
אומעטיקע, כמורנע, ווי שרעקעוודיקע קינדער,
דאך פול מיט ריזן, מיט ווייטיקער פרייד,
דערמאָנען אין די ליכטיקע מינוטן פון מיין יוגנט.

די גרויע הויז, די הויסקערדיקע ווענט,
די בייזע ווינטערס, די שנייאיקע זאנאָסן,
א פולע שטוב מיט קינדער בלוי און בלויז
און מיין טאַטנס מלמד'ישע פרנסה.

מיין מאַמע הוסט און לעבט מיט מעדיצין,
דאך שטענדיק נייט זי קליידלעך און הויזן,
און שטענדיק מיט א ליר פון גאָלדפאדענס א שפיל,
א הארציקע געזאנג פון דערנער און פון רויזן.

אין גרויע, קרומע ווענט א האַפּענונג שטענדיק שיינט,
א נאָענטקייט א ווארעמע, א ליבשאפט און א גלויבן.
טעג געוועזענע, נאַאיווע קינדער-טעג,
זיי האָבן אויסגעוועבט מיין הלומ'ס רעגנבוין.

אין מיטן וועג

עס בלייבן שוין צעגליטע רויטע ווייטן,
גרויע וואַלקנס שלינגען אין דאָס ליכט.
ווייזערס יאָגן זיך נאָך אייביקייטן,
ס'האָט א שטערן וועגן עפעס זיך פארטיפט.

אין בלויע פלאמען גוס'ט אויס מוין לעמפל.
מיין מידער קאָפּ מיט ווייסן צוגעדעקט.
א יונגער זקן, פון שווערער צייט געשטעמפלט,
א רויטער קוש אף קראנקער באַק זיך פלעקט.

דער מערב וואַלקנט זיך באַם אונטערניין.
א קילער ווינט צעיאָגט זיך אף געיעג.
וועלט, מיין וועלט — ווער וועט עס דיך פארשטיין?
עס קירצן זיך מעסלעסן אף מיין וועג.

היימישער מאַטיוו

דער טאטע האָט געקויפט א פּורל האַלץ,
ווען ס'האָט פּאַרטאָג א נאסער שניי געשמיסן.
דער ווייסער פּויער פּאַרט אריין אין הויף,
סקריפען פון דעם טויער די זאוויסעס.

עס קומען אלע שכנים זיך צענויף.
עס גרייכט דער שניי דער טיפער ביז די קני.
קוקט מען און מען שאַקלט מיט די קעפּ,
שאַצט מען אָפּ די זעלטענע מציאה.

פון דעם פּערדל שלאָנט די פּאַרע ווייס.
עס זיינען שוין די האַלצהעקער געקומען.
אומעטיק וועט זינגען לאַנג די זעג
מיט פּאַרוויינטע וואַלדישע ניגונים.

דאָס ניט פארענדיקט ליד

עס שמייכלט פרעך די ווייט
דורך שפארעס פון די ווענט.
פאר'שכור'ט און פארשייט
גלעט האַרבסט מיט הוילע הענט.

די ווייסע זילבער-זון,
זי קושט דעם מעיפל אויס,
די בלעטער, רויט און בראָנז,
זיי פאלן שטיל, אָן רויש.

ס'איז קיל און פוסט און שווער,
עס הילכן ווייטע טריט.
מיר זיצן דאָ אין סקווער,
מיר זיצן זאלבעדריט.

דאָס שווייגן איז דאָ טיף,
די בענקשאפט אינדערמיט,
און יעדער טרוימט פאר זיך
זיין ניט-פארענדיקט ליד.

די שטאַמען שטייען שטום,
ווי שומרים פון דער צייט,
און יעדער טרוימט פאר זיך
פון דער פארגאנגענהייט.

